

246

Frimærkeudstillingen

GLAS & FRIMÆRKER

Det nye Ridehus
Grønnegades Kaserne

23.-24. november 1985

Næstved Filatelistklub's

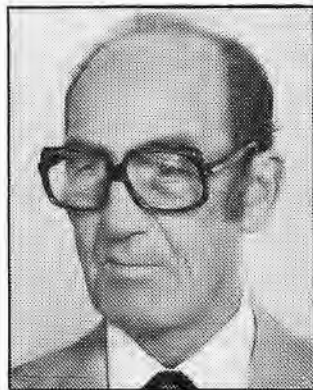
45 års
JUBILÆUM

UDSTILLINGSKATALOG

Pris 25 kr.

Velkommen til Næstved

Borgmester Svend Hansen

I anledning af den arrangerede udstilling »Glas og Frimærker« er det mig en glæde på byens vegne at takke for initiativet.

Der er for mig ingen tvivl om, at det vil blive en udstilling, som vil vække opmærksomhed i vide kredse. Også »Frimærkets dag« vil ganske naturligt have de mange samleres bevågenhed i forbindelse med særstemplingen på denne dag.

Interessen vil utvivlsomt også samle sig omkring glasafdelingen på udstillingen, som forhåbentlig giver et godt indtryk af udviklingen på dette område.

Det er mig en glæde at byde alle velkommen til jubilæumsbyen Næstved. Dette gælder såvel udstillere som de mange gæster, der vil besøge den interessante udstilling og dermed opfylde arrangørernes forventninger.

**Med venlig hilsen
Svend Hansen, Borgmester**

Bent Busch

Formand Næstved Filatelistklub

Det er mig en stor glæde at byde velkommen til vor 45 års jubilæumsudstilling »Glas & Frimærker« og »Frimærkets Dag«.

Jeg byder velkommen til udstillere, til postvæsener, til handlere og de mange besøgende, med håbet om at vi sammen vil få et par udbytterige dage, til gavn for vor fælles hobby

Jeg takker Holmegaards Glasværker, Næstved kommune, postfolk, handlere, »Frimærkets Dag« komité og de mange udstillere, fordi de sluttede op om vor udstilling og retter sluttelig en stor og varm tak til Mogens Schlüter, Borgmester Svend Hansen og alle dem som har været med til at udstillingen blev en realitet.

Velkommen.

Bent Busch

SATS - MONTAGE

**LOKAL-
SÆTTERIET**
Sydvestvej 110 . 2600 Glostrup ApS
02-45 57 11

UGEAVISER - REKLAMEAVISER

Udstillingens logo

Øverste glas er unikt, nederste glas er årspokalen.

Design Per Lütken.

Klubbens logo i de to andre mærker.

REDAKTION

Bent Busch
ansvarshavende.

Arne Bjarking.

Birgit Jørgensen

Papir: 150 gr. Uno Cote
Omslag: 200 gr. Invercote
G-Pocketbook

Sats: Times

Teknisk produktion:

Lokalsættetieret

Tryk: Asnæs Bogtrykkeri

ISBN 87-88688-07-0 reg. af danmarks filatelist forbund

Udstillingens Protektor:

Borgmester Svend Hansen og frue

Præsidium:

Direktør Mogens Schülter, Holmegaards Glasværker

Postmester K.P. Hansen

Grafikeren Helle Jessen

Holger Vilstrup, SF Hafniafonden

Knud Mohr, DFF

Flemming Torben, »Frimærkets Dag« komitéen

Udstillingsudvalg:

Bent Busch

K.S. Jørgensen

Anna-Lise Nielsen

Erling Bro

Kurt Thinsfelt

Arne Bjarking

Karl Brenkamann Knudsen

Steen Nielsen

Jury:

Anneliese Møller (Juryformand)

Folmer Østergård

P. Olsen

H. Ehler Jessen

L. Jørgensen

E. Bendtsen

S. Juhl Hansen, elev

J. Jørgensen, elev

Program

Lørdag d. 23. nov. kl. 10.00: Reception for indbudte gæster

kl. 11.00: Udstillingen åbner

kl. 16.00: Foredrag af Skandinavisk Japan
Samlerforening

kl. 17.00: Udstillingen lukker

Søndag d. 24. nov. »Frimærkets Dag«

kl. 10.00: Udstillingen åbner

kl. 15.30: Præmieuddeling

kl. 17.00: Udstillingen lukker

Grafiker
Helle Jessen
Broksøvej 26
Spragelse
4160 Herlufmagle
Tlf. (03 75 18 09

I 1976 sendte postvæsenet en serie frimærker ud med »glasmotiver«, og de vakte opsigt; de blev til på den vis, at talentspejdere fra postvæsenet på Kunsthåndværkerskolens udstilling året før havde set tegninger udført af den 22-årige Næstved pige Helle Jessen, som var elev på skolen.

Den unge kunstner blev glædeligt overrasket, da hun modtog bestilling på en serie på 4 frimærker med motiver fra glasproduktion i Danmark eller Sverige.

Helle Jessen kendte Holmegaards Glasværk og valgte at studere glaskunsten der. Det var en stor opgave for Helle Jessen, men hun løste den til postvæsenets fulde tilfredshed, og de 4 frimærker kom ud.

Helle er født i Næstved i 1953. Hun viste tidligt kunstnerisk talent og uddannedes på Kunsthåndværkerskolens grafiske linie.

Nu en anerkendt kunstner med talrige udstillinger bag sig, bl.a. på »Den Frie« og Kunstnernes Påskeudstilling. Har foretaget studierejser til Lofoten, Irland, Grønland, Norge og Færøerne, hvilke inspirerede hende til rig kunstnerisk udfoldelse i maleri, akvarel og grafik.

Helle Jessen har udført spændende illustrationsopgaver for Gyldendal og Ashougs forlag, for Næstved kommune og for Næstved Museum og har tegnet plakater til kampagnen »Plant et træ« m.fl.

Den unge kunstner er også højt værdsat for sine akvareller med skildringer af den sydsjællandske natur.

Helle Jessen har iøvrigt tegnet motivet til »Frimærkets Dag« kuvert. Motivet er det gamle posthus der lå ved siden af Hotel Vinhuset. 1865 - 1921.

O.E.

Besøg et glasværk.

Åbningstider:

Hverdag

9.00-12.00

12.30-13.30

11.00-15.00

Besøg også Glasbod
og Glaskro.
der er gratis adgang.

Ved forudbestilling stilles
guide til rådighed for
grupper over 10 personer

**HOLME
GAARD**
OF COPENHAGEN

BY APPOINTMENT TO
THE ROYAL DANISH COURT
KONGELIG HOFLEVERANDØR

Fensmark, 4700 Næstved
Tlf. 03 - 7462 00

restaurant
"trollen"
jernbanegade 21
tel. 72 04 02

Næstveds posthistorie i uddrag.

K.S. Jørgensen.

Hvorfor i uddrag? Undertegnede begyndte at samle »Næstved« for knapt 2 år siden, grunden var, at klubben begyndte forberedelserne til udstillingen Glas og Frimærker, der fra starten var tænkt som en forprøve til en 50 års jubilæumsudstilling i 1990. Bestyrelsen mente, klubben i den anledning skulle forsøge at beskrive Næstveds posthistorie, og på Glas og Frimærker vise begyndelsen på dette arbejde. Som forberedelserne er skredet frem, er det med forprøve nu gledet noget i baggrunden. For mig, der rent praktisk påtog mig opgaven at samle »Næstved«, er det nu blevet til mit eget samler område, det viste sig nemlig at være virkelig spændende dette at samle posthistorie, men også svært efter min mening, det er ikke bare sådan at slå op i et katalog og se, hvad man mangler, man skal faktisk selv lave kataloget. Da det således fra starten var meningen, at der på Glas og Frimærker kun skulle vises begyndelsen, samt at knapt 2 år ikke er lang tid, når man samler posthistorie, kan dette derfor kun være et uddrag.

Jeg håber med det efterfølgende, samt det viste på udstillingen, at have lagt noget af grundlaget for en beskrivelse af Næstveds posthistorie. Selvfølgelig er der mange løse ender, som måske burde være klarlagt på nuværende tidspunkt, men Rom blev jo heller ikke bygget på én dag, så skulle nogle ligge inde med materiale f.eks. breve, stempler, foto eller lignende modtages oplysninger med tak af: K.S. Jørgensen, Ved Dæmningen 6, 4700 Næstved, tlf. 72 04 72.

4 R.B.S. brev fra Næstved til Ringsted 29-7-1853, med annulleringsstempel 44-1 og dagstempel antiqua 3-1.

Postruter til og fra Næstved.

Med oprettelsen af det Danske Postvæsen ved Christian den fjerdes forordning om postbudde, blev der oprettet 9 postruter, herunder de Lollandske budde. I forordningens paragraf 12 hedder det: Fra Kiøbenhaffn gaar Lollandske Fodbudde paa Nagskouff igennem Køge, Tryggeuelde, Nedsted, Vordingborg, Nykøbing or Mariboe. Ruten udførtes af to bude, der i 1633 tilsammen lønnedes med 140 kurantdaler (heraf betalte Næstved de 25 kurantdaler) + deres andel af portoen årligt. Der afgik et bud i hver retning en gang ugentligt, og rejsen skulle tilendebringes i løbet af en uge.

I 1653 overgik postvæsenet til private hænder, Lollandsruten blev kørende og ændrede samtidig rute, således den gik direkte fra København over Præstø til Vordingborg. Dermed gled Næstved ud af hovedposterne, og måtte selv skaffe sig postforbindelse, hvilket skete ved en bipost fra Ringsted en gang om ugen. Staten overtog igen postvæsenet i 1711, men det ændrede intet ved posten til Næstved, først den 1-1-1801 ændredes biposten til en hovedpost.

I 1804 fik Næstved postforbindelse med Vordingborg, ellers havde der siden 1653 kun været postforbindelse til Ringsted. Næstved fik i tiden derefter postruter til flere byer, de fleste blev afløst af jernbanerne efterhånden som disse kom, men der kom også enkelte nye postruter til, som supplement til jernbanerne.

Jernbanen kom til Næstved den 4-10-1870, da den Sydsjællandske jernbane blev indviet, senere kom der flere til. På disse baner blev der indsat bevægelige postkontorer.

15-5-1892 Næstved - Slagelse	Nedlagt 22-5-1971
20-3-1900 Næstved - Præstø	Nedlagt 31-3-1961
16-11-1913 -Forlænget til Mern	Nedlagt 31-3-1961
1-6-1924 Næstved - Ringsted	

Bureauvogn fra Næstved - Præstø - Mern banen i 1938.

Næstved - Vordingborg:

- 1625 Fodpost en gang ugentlig hver vej på Lollandsruten.
- 1653 Næstved glider ud af ruten.
- 1-4 1804 Ridende post en gang ugentlig til og fra Vordingborg.
- 1824 Nedlagt.
- 1832 Dagvogn fra København over Køge og Næstved (kun personbefordring).
- 1845 Nedlagt.
- 1-1 1845 En ugentlig brev og personpost samt to gange ugentlig brev og pakkepost.
- 27-4 1856 Daglig brev, person og pakkepost fra Ringsted over Næstved til Vordingborg (Korsørbanens start).
- 8 1862 Udvides denne til to gange dagligt, mandag dog kun en.
- 4-10 1870 Nedlagt mellem Næstved og Vordingborg (Sydsjællands jernbanes start).

Næstved - Ringsted:

- 1653 Bipost en gang ugentlig til og fra Ringsted.
- 1692 Ændres postens ankomst til Næstved til om tirsdagen.
- 1-1 1801 Ændres til Hovedpost.
- 1802 Ændres til kørende brev og pakkepost.
- 1804 Nu to gange ugentligt, den ene kun brevpost.
- 1829 Nu kun ridende brevpost begge gange.
- 1-1 1843 Daglig brev og pakkepost til og fra Ringsted.
- 1845 3 gange ugentlig kørende brev og pakkepost, og 3 gange ugentlig kørende brev og personpost, samt en gang ugentligt ridende brevpost.
- 27-4 1856 Daglig brev, person og pakkepost fra Ringsted over Næstved til Vordingborg (Korsørbanens start). Se Næstved - Vordingborg.
- 4-10 1870 Daglig dagvogn til og fra Ringsted (Sydsjællands jernbanes start).
- 1913 Der blev indsat automobil på ruten.
- 1-6 1924 Nedlagt (Næstved - Ringsted jernbanes start).

Næstved - Præstø:

- 1824 To gange ugentlig forbindelse med Præstø.
- 1829 Nedlagt.
- 1832 Dagvogn fra København over Køge, Næstved og Præstø til Vordingborg (kun personbefordring).
- 1845 Nedlagt.
- 1843 Brev og pakkepost til og fra Præstø.
- 4-10 1870 Nedlagt (Sydsjællandske jernbanes start). Derefter stod Præstø i forbindelse med Lundby Postekspedition.

Næstved - Køge:

- 1829 En gang ugentlig brev og pakkepost til og fra Køge.
- 1843 Nedlagt.
- 1832 Dagvogn, se Næstved - Præstø.

Næstved - Sorø:

- 1-10 1876 Brev og pakkepost til og fra Sorø.
- 31-12 1911 Nedlagt.

Næstved - Karrebæksminde:

- 1-1 1877 Daglig dagvogn til og fra Karrebæksminde.

Dagvognen Ringsted - Næstved foran Næstved postkontor i Vinhuset, billedet er fra Frederik 8 regeringstid (1906-1912)

Dagvognen Næstved - Karrebæksminde foran Postkontoret i Vinhuset ca. år 1900.

Næstved - Slagelse:

1856 Dagvogn til Slagelse over Fuglebjerg mandag, onsdag og fredag, fra Slagelse over Fuglebjerg til Næstved tirsdag, torsdag og lørdag.

1877 Daglig til og fra Slagelse.

15-5 1892 Nedlagt (Næstved - Slagelse banens start).

Næstved - Rude:

1-11 1886 Daglig kørende post til og fra Rude.

15-5 1892 Nedlagt (Næstved - Slagelse banens start). Derefter dagvogn mellem Rude og Sandved.

Næstved - Glumsø:

1-5 1897 Dagvogn over Herlufmagle til Glumsø.

1-6 1924 Nedlagt (Næstved - Ringsted banens start).

Næstved Postkontor.

I forordningen af 1624 pålægges det borgmestre og råd i enhver Købstad budene passerede, at anviser en pålidelig mand, hos hvem breve til adressater, der ikke boede på budets vej, kunne aflægges. Næstved der var Købstad, og lå på ruten København - Nakskov, må derfor have haft en »brevsamler«, fra de første år af Postvæsenet. Først den 31 Maj 1674 kendes der en Kongelig konfirmation, på bestalling af en Postmester i Næstved. Denne dato er siden blevet gjort til Næstved Postkontors »fødselsdag«. Indtil 31. december 1800 var det Bipostkontor, men herefter blev det Hovedpostkontor og dermed regnskabsførende.

Postkontorets placering vides ikke før efter 1780, hvor det lå Kirkestræde matr. nr. 150 indtil September 1800, hvor det flyttede til Store Brogade matr. nr. 185 og senere fra ca. 1813, lå det muligvis i Bredstræde. Post og Befordringskontoret havde fra 1830 til huse i Postmester Justitsråd Wittes ejendom (senere Fixhus) på Akseltorv.

Postkontoret på Akseltorv her ca. 1860.

Ved Postmester Wittes afsked i juli 1864 havde Postkontoret stadig til huse i hans ejendom, derfor indberettede den nye Postmester Schack den 15. august 1864 om nødvendigheden af et nyt og større Postkontor. I September 1864 bifuldt Ministeriet, at der afsluttedes kontrakt med ejeren af Hotel Vinhuset, om opførelse af en passende bygning til Postkontor og bolig til Postmesteren for en årlig leje på 350 Rdl. og mod der ydedes værten et lån på 4000 Rdl. af befordrings-svæsnets fond. Bygningen blev opført på Vinhusets grund, og var færdig således, at Postkontoret flyttede hertil søndag den 14 Maj 1865.

Næstved postkontor i Vinhuset her i 1890erne med to dagvogne i forgrunden og vognen der kørte breve og pakker til banen bagved.

Postkvittering for et brev under eget segl fra Karrebæksminde til Næstved underskrevet af Karrebæksminde Brevsamlingssteds første bestyrer, ølbrygger Ingvor Pedersen den 5 Juni 1869.

Bygningen af det nuværende Postkontor på Farimagsgade blev påbegyndt i slutningen af Juni måned 1919. Det blev opført efter tegning af Kgl. Bygningsinspektør Arkitekt Martin Borck. Arkitekt Tidemand-Dal fra Næstved førte tilsyn med arbejdet. Bygningen kostede 325000 kr. Postkontoret blev åbnet søndag den 30 Januar 1921 for publikum, den del, der var indrettet til beboelse, havde da allerede været i brug en tid.

Næstveds nuværende Postkontor her ca 1935.

4 Sk. brev fra Næstved til København den 25-9 formentlig 1866, med annulleringsstempel 44-4 og dagstempel antiqua 4.

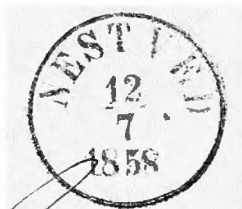
Næstved Postkontor og underlagte Posthuse:

	TYPE	FRA	TIL	
NÆSTVED	Brevsamlingssted	ca.1625	30-5-1674	
"	Bipostkontor	31-5-1674	31-12-1800	
"	Hovedpostkontor	1-1-1801		
NÆSTVED-1	Postindleveringssted	1-11-1946		Slagelsevej 35
NÆSTVED-2	"	1-11-1951		Ringstedgade 147
NÆSTVED-3	"	1-11-1951		Karrebækvej 98 A
NÆSTVED-4	"	1-2-1962		Åderupvej 64
NÆSTVED-5	"	1-4-1963		Erantisvej 1 D
BRANDELEV	Brevsamlingssted	20-3-1900	31-9-1916	Stationen (Postvej 2)
"	Postekspedition	1-10-1916		
BØGESØ	Brevsamlingssted	1-6-1900	31-9-1916	Stationen
"	Postekspedition	1-10-1916	31-3-1961	Nedlagt
FENSMARK	Postindleveringssted	1-1-1942	30-11-1946	
"	Brevsamlingssted	1-12-1946		
FODBY	Brevsamlingssted	1-8-1903	26-5-1963	Nedlagt
HERLUFMAGLE	Postkontor	1-3-1981		Før selvstændigt PK.
HYLLINGE	Postekspedition	ca 1892 ?	31-9-1917	Herefter underlagt Sandved
"	"	1-11-1937	22-5-1971	Igen underlagt Næstved
"	Brevsamlingssted	23-5-1971		
KARREBÆKSMINDE	Brevsamlingssted	1-11-1865	31-12-1876	Herefter selvstændigt PEKS. og fra 1-9-1902 Postkontor
"	Postekspedition	1-5-1931		Igen underlagt Næstved
KØNG	Brevsamlingssted	?	3-10-1870	Herefter underlagt Lundby
LOU	Brevsamlingssted	1-10-1886	31-9-1916	Stationen
"	Postekspedition	1-10-1916	28-2-1968	
"	Brevsamlingssted	1-3-1968		
LUNDBY	Postekspedition	4-10-1870	31-12-1873	Herefter selvstændigt
MENSTRUP	Brevsamlingssted	1-9-1913	31-9-1917	Herefter underlagt Sandved
MOGENSTRUP	Brevsamlingssted	1-7-1867	4-10-1870	Nedlagt (Mogenstrup Kro)
"	Brevsamlingssted	1-11-1984		
OLSTRUP	Brevsamlingssted	4-10-1870	30-6-1891	Stationen
"	Postekspedition	1-7-1891		Fra 1934 Holme Olstrup
RISLEV	Brevtømningssted	?-8-1924	31-5-1934	Nedlagt
RØNNEBÆK	Brevtømningssted	1-7-1919	?	Nedlagt
SANDVED	Postekspedition	1-11-1937	22-5-1971	Før Postkontor
"	Brevsamlingssted	23-5-1971		
TAPPENØJE	Postekspedition	1-9-1979		Før underlagt Præstø
VALLENSVED	Brevsamlingssted	ca 1869	ca 1892	Nedlagt

Ved enkelte Posthuse er nævnt placeringen som den var ved dets oprettelse.

Næstveds Poststempler:

I nedenstående oversigt er medtaget Næstveds poststempler frem til 1920, samt datoerne for tidligste og seneste anvendelse, m.h.t. stumme- og nummer stempler er kun medtaget datoer der ændre de i kataloget fra NORDFRIMEX-85 opgivne. Oversigten er lavet på baggrund af min egen brevsamling samt breve tilhørende Evald Hansen og Ole Vallentin begge Næstved filatelistklub. Datoerne for antiqua 2b er taget fra NFT nr. 5 1970.

Antiqua 3-1

Antiqua 3-2

Antiqua 3-3

Antiqua 7

Stumt	type 1		
44	Nummer 44-1		15-9-1858
44	Nummer 44-2		11-6-1864
44	Nummer 44-3		21-5-1874
44	Nummer 44-4	16-11-1865	22-2-1884
NÆSTVED	Antiqua 2b	31-1-1851	23-3-1852
"	" 3-1	30-12-1852	3-12-1856
"	" 3-2	5-6-1857	
"	" 3-1	12-7-1858	15-9-1858
"	" 3-2	18-2-1860	2-7-1864
"	" 3-1	4-12-1864	19-12-1864
"	" 3-3	2-4-1865	23-11-1865
"	" 7	19-12-1865	31-5-1866
"	" 4	9-6-1866	9-2-1867
"	" 7	23-1-1867	21-5-1874
NÆSTVED	Lapidar 2a	16-2-1876	17-9-1880
"	" 7	23-7-1881	21-2-1884
"	" 2b	1-12-1889	28-8-1892
"	Bro 1a-1	19-2-1893	27-11-1897
"	" 1a-1a	30-12-1898	20-5-1902
"	" 1a-1b	18-6-1903	20-8-1903
"	" 1a-1c	13-6-1904	13-3-1906
"	" 1a-2	17-4-1906	6-7-1906
"	" 1a-2a	26-9-1906	17-11-1906
"	" 1a-3	22-1-1907	2-3-1907
"	" 1a-3a	4-3-1907	5-8-1909
"	" 1a-2a	18-11-1909	7-10-1912
"	" 1a-4	26-6-1910	20-9-1914
"	" 2a	17-8-1913	14-2-1914
"	" 2b-1	11-3-1915	28-11-1918
"	" 3b	10-5-1915	19-4-1919
"	" 2b-2	23-12-1918	3-9-1920
"	" 2a	18-3-1920	
115	Nummer 115	26-10-1871	7-12-1876
NÆSTVED JB.P.	Lapidar 3a	26-10-1871	20-7-1905
NÆSTVED JB.P.E.	Bro 1a	8-5-1906	25-10-1920

Bro 1a-1a har et brud på øverste bjælke ca. 4 mm., Bro 1a-1b har også et brud på nederste bjælke ca. 2,5 mm., Bro 1a-1c begge brud er blevet meget større. Bro 1a-2a har stor bule i yderste ring mellem 2 og 3 stjerne. Bro 1a-3a har et hak i yderste ring lige under nederste bjælke.

Bro 1a-1

Bro 1a-1a

Bro 1a-2

Bro 1a-3a

Bro 1a-4

Fru

B. Schleisner

Skælskør

Brev fra Næstved til Skælskør, frankeret med 4 stribe automatfrimærker 20 øre hvilket er 5 øre for meget, de er afstemplet med Bro type 2a.

Næstveds luftpostflyvninger:

Der har i Næstved været to luftpostflyvninger, der krævede en særlig frankering udover den normale porto.

Den 13-9-1919 fløj den tyske pilot Otto Reichert i sin flyver »Albertros« fra Næstved til Store Heddinge, arrangeret i anledning af Rundskuedagen i Næstved. Han medbragte 111 breve og kort, der alle udover frimærker var forsynet med et særligt flyvepostmærke til 50 øre. Dette var trykt hos Chr. Diderichsen i Næstved, i ark af 6 stk. sort på vinrødt papir.

Brevene blev stemplet med Næstved bro type 2b-2, flere er stemplet med fejlagtig indstillet årstal 18 i stedet for 19.

Den 3-9-1925 fløj Chr. Johannesen fra Næstved til Kastrup i anledning af Rundskuedagen i Næstved. Han medbragte ca. 250 breve og kort, der alle havde, udover 20 øre i frimærker et særligt flyvepostmærke. Det var trykt på Næstved avis og tegnet af Hakon Mielche, der dengang var ansat på Svend Holst Annoncebureau her i Næstved, Mielche havde også tegnet Rundskuedagens plakat.

**Med Totalkonto kan
De holde styr på
økonomien med ét tal.**

Et blik på sidste rubrik i Totalkonto-oversigten, der sendes til Dem en gang om måneden, viser, hvad De har til rådighed, når alle udgifter er betalt. Kom ind i Jyske Bank og hør om vilkårene. – Så bliver De også total-kunde med styr på økonomien.

 **JYSKE
BANK**

Vinhusgade 12, tlf. 03-73 60 22

SAMARBEJDENDE FRIMÆRKEFORENINGER

er en forkortelse, der står for Samarbejdende Frimærkeforeninger af 1981. Organisationens medlemmer er hjemme hørende i København og på Sjælland, og består fortrinsvis af foreninger der har ønsket at stå uden for Dansk Filatelist Forbund.

Et af organisationens hovedformål er at fremme et samarbejde mellem foreningerne imellem til gavn for den enkelte samler.

Samarbejdet består idag af 11 foreninger med et samlet medlemsantal på ca. 2000 frimærkesamlere.

SF 81 råder over en række konsulenter, der kan være de enkelte foreninger til hjælp ved udstillingsarrangementer, vejledning ved fremstilling af klubblade, rådgivning omkring juniorarbejde og meget mere.

SF 81 afholder årligt udbytterige samlinger, hvor repræsentanter fra de enkelte medlemsforeninger bytter erfaringer og henter inspiration til det fremtidige klubarbejde.

SF 81 råder over et dommerkollegie, hvor kompetente medlemmer varetager opgaven med bedømmelse af samlinger på klubudstillinger og andre arrangementer af ligende art. Kollegiet varetager også uddannelsen af nye dommere.

SF 81's bestyrelse og foreningerne formidler meddelelser til hinanden gennem et lille skrift kaldet BINDELEDET, som udkommer 4 gange årligt. Endvidere optager FRIMÆRKESAMLEREN, efter fastlagte retningslinier, foreningsmeddelelser fra de enkelte foreninger.

Sammenslutningen råder over kontaktfolk i de tre telefonområder 01 - 02 - 03. Nærmere oplysninger kan fås ved henvendelse til SF 81. Niels Vissing 02-87 29 09

Bikubens Løn- og Kreditkonto - lønkonto og kassekredit i ét

- op til 50.000 kr.

Med en Løn- og Kreditkonto i Bikuben har
De mulighed for at låne op til 50.000 kroner.
Afdragsfrit i 3 år.

Bikuben

Bikuben

Bikuben

Bikuben

Bikuben

Bikuben

-Vi finder en løsning

Islandsgruppen

Gullfoss-udgaven

V/Ole Svinth

De første mærker i Gullfosserien udkom 1931 i værdierne 5, 20 og 35 aur, og de blev i 1932 efterfulgt af 60,65 og 75 aur. Udgaven var afløser af landskabsserien fra 1925 og samtidig et supplement til dagligserien med Chr.X i ny gravering, idet denne serie ikke havde mærker i tilsvarende værdier. 20 aur var landsporto for brev 0-20 gr. og 35 aur udlandsbrevtakst 0-20 gr. De tre høje værdier var supplementsværdier, dog var 65 aur taksten for udlandsbrev 0-20 gr. anbefalet. Denne værdi er mærkeligt nok ikke set endnu på et sådant brev. 20 og 35 aur var naturligvis i U.P.U. -farver idet 20 aur foruden indlandsbrevporto også var taksten for udlandsbrevkort.

Udgivelsesdagen for de lave værdier var 15/12-31 og de tre høje værdier udkom 30/5-32. De i artiklen angivne datoer for genoptryk refererer til leveringsdatoer fra trykkeriet.

Mærkerne er fremstillet af Th. de la Rue i London, som både stod for design og gravering efter et fotografi af O. Magnusson. De er udført i stålстик med 100 mærker (10×10) i hvert ark.

Gullfoss-serien fremviser fire forskellige takninger, som man må kende for at kunne identificere de mange oplag.

1) Kamtakning $14 \times 13\frac{3}{4}$ takket fra højre med en karakteristisk kort hjørnetak øverst og nederst til venstre på de vandrette sider.

2) Kamtakning $14 \times 13\frac{3}{4}$ takket fra højre med normal hjørnetak.

3) Kamtakning $14 \times 13\frac{1}{2}$ takket oppefra eller nedefra d.v.s. med en lidt bredere tak enten foroven eller forneden på de lodrette sider.

4) Linietakning $13\frac{3}{4}$ karakteriseret ved uregelmæssige hjørnetakker.

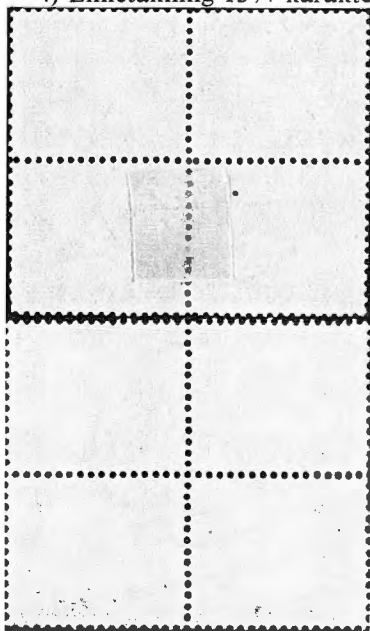

Fig. 1

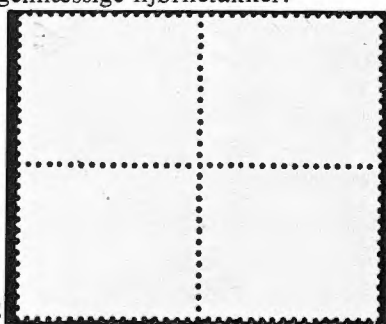

Fig. 2

Fig. 4

Fig. 3

De fire takninger er vist i fig. 1-4. Af hensyn til tydelighed er de vist fra bagsiden så den lille tak i 1) kommer til højre.

Rullemærker er mærker i ruller (her à 500 stk), fremstillet med henblik på anvendelse i den ved Reykjavik postkontor opstillede frimærkeautomat. Mærkerne blev revet eller skåret ud af arket i vandrette 10-striber og derefter sammenføjet ved hjælp af arkrandene. Disse mærker er sjældne i stemplet stand, da arkranden fra »nabomærket« forsvinder ved afvaskning. Fig. 5 viser et brev med et sådant mærke, hvor arkranden fra sammenlimningen svagt anes i højre side. Det fremgår af ovenstående, at mange rullemærker har afskårne takker på de vandrette sider, og først når de har været i automaten, bliver der afskæring lodret. Man burde således skelne mellem rullemærker og automatmærker.

Fig. 6 viser de fire kombinationer af rulle- og automatmærker.

- Skåret rullemærke - automattakning d.v.s. skåret på alle sider.
- Skåret rullemærke - revet fra rullen.
- Rullemærke (revet fra ark) - automattakning.
- Rullemærke (revet fra ark) - revet fra rulle (5 aur linietak.)

35 aur er kendt som rullemærke men ikke som automatmærke, da det aldrig er set med lodret afskærne takker. Brevet i fig. 7 viser en 4-stribe med 35 aur rullemærke.

Fa. Aarhus Frimærkehandel,
Bruunsgade 33,
Aarhus,
Danmark.

Papirets farve varierer en del også inden for de enkelte oplag, så vil man skelne oplagene, må man ty til andre kendetegn såsom takningsforskelle og stempeldatoer. Stemplede mærker er derfor lidt nemmere at have med at gøre, men det kræver naturligvis tydelig datering. Skemaet nedenfor skulle være en hjælp for »specialisten«. Man må imidlertid se i øjnene, at ikke alle oplag kan bestemmes med sikkerhed. For eksempel er et 5 aur-mærke stemplet efter 18/8 33 i takning 2 enten 2. eller 3. oplag.

5 aur grå.

1	15/12	31	Takn. 1)	100.000	stk.		
2	22/2	32	2)	400.000		heraf i ruller	50.000 x)
3	18/8	33	2)	450.000			50.000
4	11/6	34	3)	300.000			
5	20/12	35	4)	100.000		alle	<u>100.000</u>
			ialt	1.350.000			<u>200.000</u>

20 aur rød.

1	15/12	31	Takn. 1)	100.000	stk.		
2	22/2	32	2)	500.000	heraf i ruller	50.000	
3	17/10	32	2)	1.000.000			
4	18/8	33	2)	50.000	alle	50.000	
5	17/2	34	3)	600.000			
6	8/4	35	3)	2.020.000			
7	20/12	35	4)	100.000	alle	100.000	
8	5/10	37	3)	300.000			

35 aur blå ialt 4.670.000 heraf 200.000

1	15/12	31	Takn. 1)	100.000			
2	22/2	32	2)	100.000	heraf i rulle	50.000	x)
3	11/2	33	4)	100.000			
4	14/9	33	3)	300.000			

60 aur lilla ialt 600.000 heraf 50.000

1	30/5	32	Takn. 4)	600.000			
			÷	160.000	overtrykt "ORLOF" (ferie)		

65 aur brun ialt 440.000

1	30/5	32	Takn. 4)	600.000			
			÷	100.000	overtrykt Greidslumerki		

75 aur grøn ialt 500.000

1	30/5	32	Takn. 4)	600.000			
			÷	500.100	overtrykt Greidslumerki		

ialt 99.900

x) Hvad angår tryk og antal af mærker brugt til fremstilling af rullemærker er der nogen usikkerhed med hensyn til 2. og 3. tryk af 5 aur. På grundlag af gennemgang af et større antal mærker, må det dog anses for mest sandsynligt, at begge tryk har været anvendt ligesom 20 aur fra de samtidige tryk. At der skulle være fremstillet mere end et oplag rullemærker af 35 aur er usandsynligt, da de aldrig er blevet brugt i salgsautomaten.

For de høje værdiers vedkommende er deres antal blevet reduceret efter udgivelsen på grund af anvendelse til andre ikke postale formål. En del af 60 aur blev i 1943/44 anvendt til feriemærker, efter at være blevet overtrykt »ORLOF 1 krona«. 65 aur blev overtrykt »Greidslumerki 10«, og af 75 aur blev over 80% af oplaget, nemlig 500.100., forsynet med samme overtryk. Disse sidste to overtryk skyldtes indførelse af en afgift på 10 aur. Afgiftsmærket skulle påsættes alle kvitteringer for beløb over 20 kr. I fig. 8 ses en kvittering med mærket anvendt. Det

var i virkeligheden forløbere for mærket vist i fig. 9. Dette mærke var imidlertid ikke parat, da loven om denne afgift trådte i kraft 1/4 35, det ses først anvendt i september.

Fig. 9

REYKJAVÍK

SÍMAR: 4290 OG 4081 (HEIMA)

Reykjavík

Kr.	eur.	Kr.	eur.
-----	------	-----	------

VÖRÞUGARN Í. FL.

124	80	✓
-----	----	---

288	60	✓
-----	----	---

321	17	✓
-----	----	---

Kr.	734	57
-----	-----	----

ENDURSKODAD

31/12-35

 To
 H. HAMPIDJIAN
 Bz. London

Kilder: Handbok um Islenszk Frimerki.

samlere samlar i

LINDNER

Samlerens bedste Frimærkeblad . . .

SKILLING indeholder aktuelle artikler efter samlerens ønsker.

SKILLING er det eneste frimærkeblad, der giver samlerne nem adgang til kontakt med andre gennem de gratis annoncer!

SKILLING indeholder stof om både nye og gamle ting indenfor filatelen.

SKILLING er uafhængig af handlerinteresser! Kort sagt:

et rigtigt frimærkeblad,
som alle frimærkesamlere kan få udbytte af.

Skriv efter et GRATIS prøvenummer.

Skilling

Gislingevej 77 . 2700 Brønshøj . Giro 8 24 88 50

NYHED!

DANSKE HELSAGER, håndbog 2

Konvolutter - Korrespondancekort

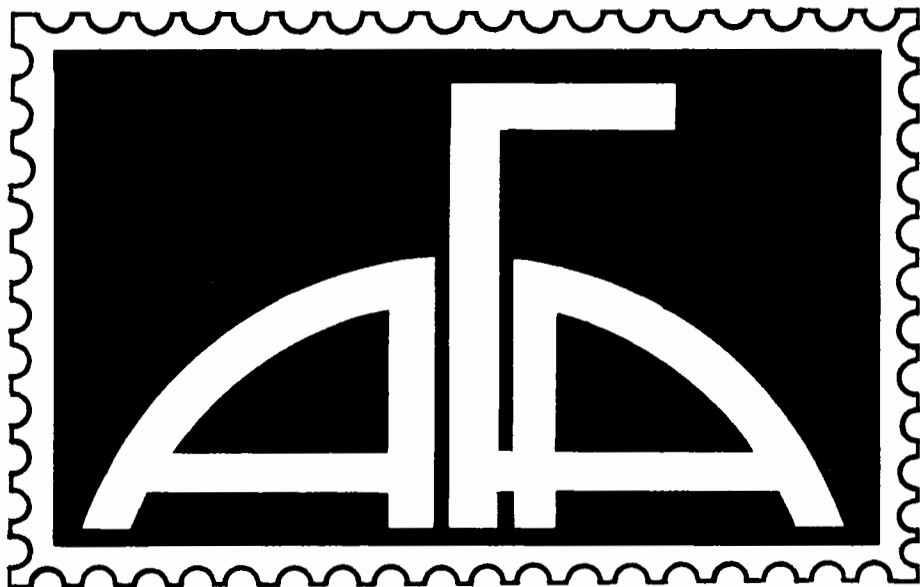
Korsbånd - Aerogrammer

128 sider, kr. 120,-

Skilling

Gislingevej 77 . 2700 Brønshøj . Giro 8 24 88 50

Skriv efter Iletas Tilbuds Aviser på 32 fotosider hvor vi ud-
stykker samlinger fra følgende lande med

30 - 40 - 50 - 60% rabat på katalogpriserne

DANMARK 1851-1930 stemplet-ustemplet-postfrisk,
GRØNLAND PAKKEPORTO, FÆRØERNE 1940
PROVISORIER. NORGE, SVERIGE, FINLAND,
DANSK VESTINDIEN, HOLLAND, SCHWEIZ m.m.

Besøg vor forretning i Fiolstræde i København, der kan vi
vise Dem det store udvalg i LEUCHTTURM, SCHAUBEK,
STENDER fortryksalbum. REDUS OG VISIR ALBUM-
SYSTEMER, INDSTIKSBØGER, FDC ALBUM,
KATALOGER, HÅNDBØGER.

ILETA FRIMÆRKEHANDEL

Fiolstæde 20 . 1171 København K.

Indehaver: Steen Rosling

Telefon 01 - 12 91 23

Frimærkets Dag - Hvad er det?

Frimærkesamlernes internationale mindededag blev indstiftet af -Fédération Internationale de Philatélie- på kongressen i Luxembourg den 29. august 1936.

I Danmark blev -Frimærkets dag- første gang afholdt den 5. marts 1939. For at markere dagen blev der fremstillet et specielt kort og en speciel kuvert, men der fandt ikke nogen særafstempeling sted.

Frimærkets Dag 1942 slog fast, at det fremover skulle være en dag i juniorfilateliens tegn. Interessen for juniorarbejdet øgedes i de kommende år.

Organisationerne mente efterhånden, at der blev gjort for lidt ud af arrangementerne på Frimærkets Dag. Der blev i 1946 nedsat en komitee for fastlæggelse af rammerne omkring arrangementet. Resultatet heraf var, at generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet bevilgede et særstempel til brug på Frimærkets Dag. Det første officielle stempel blev første gang anvendt i Odense den 7. november 1948.

I 25 året lykkedes det komiteen at få postvæsenets godkendelse til udgivelse af et særfrimærke på Frimærkets Dag i 1964.

Hvorfor fejrer man »Frimærkets Dag«?

Det er først og fremmest fordi, selve frimærket er grundlaget for alle samleres hobby. Indførelsen af frimærket var en revolution, der gjorde postvæsenet til alles tjener. En institution, der for ensartet betaling bragte bud fra sted til sted. Det er samtidig et minde for verdenspostforeningen, der skabte de internationale forbindelser over landegrænserne.

Frimærkets dag den 24 november i Næstved skal være en festdag for alle samlere. Dagen skal propagandere for den organiserede filateli, der søger at samle alle interesserede for at kunne løfte i flok, og derved skabe gode forhold for denne hobby.

På dagen i år, er der udgivet en meget smuk særkuvert, der kan købes på udstillingen. Der finder afstempeling sted på selve dagen med dette meget smukke særstempel:

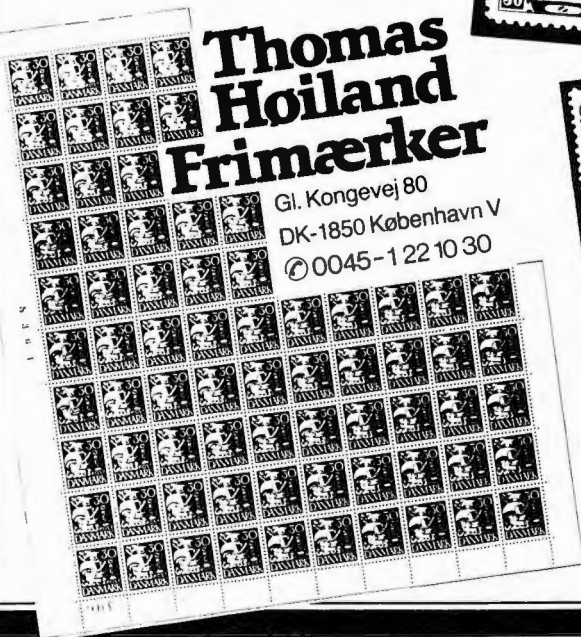

De er altid velkommen hos Thomas Høiland

Vi er specialister i Skandinavien, især Danmark, Grønland og Færøerne. Vi har et spændende udvalg af frimærker, samlinger, breve, F.D.K., hæfter, årsmapper, marginalblokke, miniark, helark, kiloverer, - kort sagt alt, fra nyere sager tilbage til det yderst sjældne, og priserne er fra det jordnære til skyhøje - men altid efter kvalitet og sjældenhed. Desuden har vi et stort udvalg af kataloger og tilbehør.

Åbningstider Man.-Tors. 10-17.30
Fredag 10-18
Lørdag 10-13

Besøg vor stand nr. 4

Illustrationer viser et lille udvalg fra vort lager

Træk af poststemplets historie i kejsertidens Rusland

v. NATALIE Krashennikoff.

Det flgn. er ikke tænkt som en udtømmende gennemgang af kejsertidens stempler, og flere typer stempler som f.eks. bypost, bane- og skibsstempler er slet ikke medtaget. Derimod, vil jeg i store træk vise, hvordan stempler har udviklet sig fra ca. midten af det 18. årh. og til 1917.

Det har ikke været muligt at fastslå den nøjagtige dato for, hvornår man begyndte at benytte stempler i Rusland, fordi der ikke er fundet noget forordning desangående. Det ældste stempel, man kender, findes på et brev sendt 28.10.1765 fra St. Petersburg til Pernov (Pärnu, Livland). Det befinder sig i en privatsamling i Sovjetunionen (fig. 1).

ST. PETERSBOVRG.

Fig. 1 (×)

Posten blev udbygget stærkt i det 18. årh. Fra regeringens side havde man behov for kommunikation med provinserne og med udlandet. Resultatet var, at flere nye postruter blev åbnet både mod øst og mod vest.

I 1778 udarbejdede postdirektøren i forbindelse med en forstående omorganisering af postvæsenet en betænkning vedrørende en forbedring af postgangen. Her peger han på nødvendigheden af at benytte stempler på samtlige postkontorer i riget, som det allerede blev praktiseret i St. Petersburg og i enkelte andre byer. Et stempel skulle dels tjene som kvittering for modtaget betaling, dels markere, at postvæsenet havde overtaget ansvaret for den pågældende forsendelse og sidst, men ikke mindst gøre det lettere at føre kontrol med forsendelser.

I et cirkulære fra 1789 til hovedpostkontoret i Moskva står der, at postfunktionærer bør påse, at forsendelser, som der er modtaget betaling for, er blevet stemplet; i modsat fald skal de returneres.

De førfilatelistiske stempler kan deles i to perioder:

1. Frem til 1820'erne. De består kun af byens navn.

2. 1820-1860. De har foruden byens navn også en datoangivelse. Desuden findes en overgangstype med byens navn og plads til at skrive datoen i hånden.

Langt den overvejende del af de førfilatelistiske stempler er liniestempler med eller uden indramning, men enkelte ovale og runde stempler forekommer.

ST. PETERSBOVRG.

С. ПЕТЕРБУРГЪ

МОСКАВ

МОСКВА MOSCOV

МОСКВА

С ПЕТЕРБУРГ.
1834 МАІЯ 14

×) Denne og enkelte andre afb. er gengivet i formindsket størrelse.

RIGA

РИГА

ИРКУТСК: (Irkutsk)

Тоболск: (Tobolsk)

Київ (Kiev)

ТАМБОВЪ (Tambov)

СѢМБѢРСК (Simbirsk, nu: Uljanovsk)

ТУЛА (Tula)

СМОЛЕНСКЪ (Smolensk)

УФА (Ufa)

Fig. 2. Eksempler på stempler fra 1. periode.

Russisksprogede stempler blev benyttet til indenrigsforsendelser, tysk og fransksprogede på breve til udlandet. Enkelte stempler i de baltiske provinser var tosprogede.

2. periode.

Efterhånden som antallet af forsendelser voksede, blev det nødvendigt også at anføre afsendertidspunktet.

Indtil man fandt ud af at fremstille stempler med udskiftelig dato, blev den skrevet i hånden. Som det fremgår af fig. 3, blev nogle af dem benyttet langt ind i frimærketiden, også efter at den pågældende lokalitet havde fået stempler med udskiftelig dato.

Куркундъ лиф.губ.
3 апрѣля 1854 г

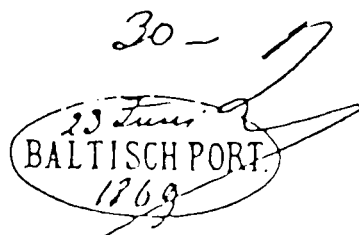

Fig. 3

Det tidligste datostempel, man kender, er fra Vilnius fra 1820.

ВИЛЬНО М
8 ГЕНВАРЯ 1820

Fig. 4 Vilno 8. jan. 1820

Året efter tog man datostempler i brug i St. Petersburg og derefter i andre byer.

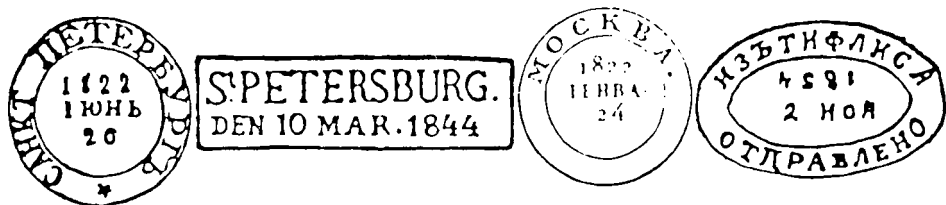

Fig. 5 viser 2 st. fra St. Petersburg, derefter Moskva og Tbilisi.

Som man kan se, varierer formen en del.

Indtil i 1842 var det kun folk i byerne, der havde glæde af postvæsenet. Først derefter blev der åbnet for postekspedition på hestepoststationer ude på landet, til at begynde med på 238 stationer, som havde en stationsforstander. Men her måtte man klare sig uden stempler. Vedrørende hestepoststationer udsendtes 30.10.1843 et cirkulære, hvori der bl.a. hedder: »Når post indleveres til disse (hestepostst., N.K.) skal breve og pakker have påført stationens navn i hånden, for eftersom antallet af forsendelser er yderst ringe, har de ikke behov for stempler«. Cirkulære af 31.10.1854 foreskrev, hvor på brevet stemplerne skulle placeres: »...På breve, som indleveres i almindelige kuverter, skal stemplet anbringes på den side, hvor lakseglet er. På helsagskuverter (×) skal stemplet påføres adresse-siden«. Fra den 22.10.1830 blev det påbudt at benytte modtagerstempler. Nogle modtagerstempler indeholdt ikke noget bynavn, kun ordet »modtaget« evt. suppleret med modtagelsestidspunktet: morgen, middag, aften.

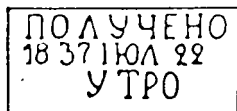
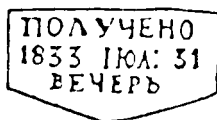

Fig. 6: Černigov - modtaget.

Fig. 7 viser to modtagerstempl. fra St. Pet. på det første står: aften, på det andet morgen.

De førfilatelistiske stempler blev benyttet frem til 1860, dvs. også efter at frimærker var taget i brug, hvilket skete dec. 1857/jan. 1858.

×) Helsagskuverter blev taget i brug for bypost i 1845 og for udenbys post i 1848. De blev fra begyndelsen meget populære og har været det siden.

STEMPLER I FRIMÆRKETIDEN

Cirkulære af 10.12.1857 vedr. indførelse af frimærker foreskrev, at de skulle blækannulleres med en krydsoverstregning. Datostempler skulle anbringes som hidtil foreskrevet.

Det viste sig imidlertid hurtigt, at blækket kunne fjernes og frimærkerne genbruges. Derfor blev der allerede 26.2.1858 udsendt et cirkulære, der påbød at annullere frimærker med stempler.

PUNKTNUMMERSTEMPLER

Blev taget i brug i løbet af 1858. Der var seks typer:

Fig. 8 Punktnummerstempler type 1 - 6.

1. Runde for gouvernementsbyer eller byer med tilsvarende status. St. Petersburg fik nr. 1, Moskva nr. 2, ialt 60.
2. Firkantede for kredsbyer, nr. 1 - 612.
3. Ovale for postkontorer i grænsebyer, nr. 1 - 9.
4. Sekskantede med parallelle lodrette sider for banegårde og postvogne på Nikolaevskaja jernbanelinien, d.v.s. jernbanelinien mellem St. Petersburg og Moskva nr. 1-10. I 1861 tog man yderligere nr. 11 - 17 i brug, da linien var blevet videreført til Warszawa.
5. Sekskantede med vandrette parallelle sider for postkontorer i mindre byer og bebyggede steder, nr. 1 - 103.
6. Trekantede med afskårne hjørner for hestestationer, postekspeditioner ved jernbanestationer i provinsen samt russiske postkontorer i Tyrkiet, nr. 1 - 1700.

En fuldstændig fortegnelse over disse numre kan af pladshensyn ikke bringes her, men findes hos Prigara (se litt. liste). Punktnummerstempler blev dengang benyttet i en række frimærkelande, bl.a. Frankrig. Det viste sig imidlertid hurtigt, at de ikke var videre praktiske. Dels måtte afstemplingen foretages meget omhyggeligt for at ikke alene tallet, men også formen skulle være tydelig, og dels kunne de ikke erstatte datostempler.

Punktnummerstempler blev inddraget ved cirk. af 11.2.1863 og kun brugen af type 6 var tilladt frem til 1873.

ENSARTEDE DATOSTEMPLER

1. periode.

Ved cirk. af 12.4.1860 indførtes nye runde stålstempler med forskydelig dato. De skulle benyttes både som afsender- og modtagerstempler. Frimærker blev indtil 1863 fortsat annulleret med punktnummerstempler.

De nye datostempler var af to typer: med dobbelt cirkelbue for de to Hovedstader og med enkelt cirkelbue for alle øvrige postkontorer. Måneden var skrevet med bogstaver og årstallet med fire cifre. Stemplerne havde en diameter på 26 mm.

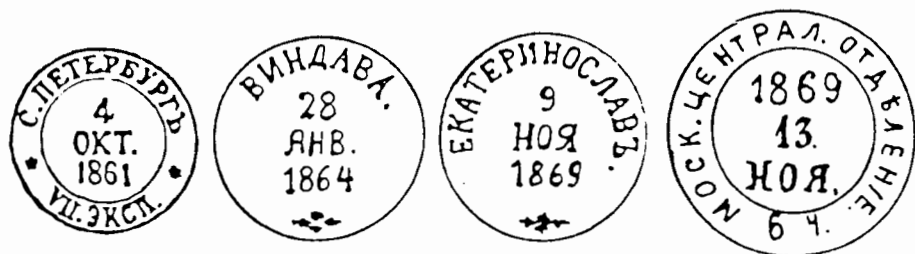

Fig. 9. Fra venstre til højre: St. Petersborg, Vindava (nu: Ventspils), Ekaterinoslav (det nuværende Dnjepropetrovsk) og Moskva centralpostafdeling kl. 6.

De nye datostempler opfyldte fuldt ud behovet og gjorde punktnummerstempler overflødige.

Som tiden gik, kom de ensartede datostempler til at udvise en del variation med hensyn til størrelse navnlig i de to hovedstæders stempler, men også vignetternes form, fordi det ofte var billigere at fremstille stempler lokalt. Med mellemrum udsendte poststyrelsen cirkulærer, hvori man opfordrede postkontorerne at holde sig til den foreskrevne prototype. Således slog man i cirk. af 2.6.1877 til lyd for at erstatte de efterhånden forskelligartede vignetter med posthorn, som man allerede var gået over til enkelte steder, men kun et fåtal af postkontorerne fulgte opfordringen. Som det fremgår af nedenstående fig., blev også posthornene udformet forskelligt, selv på stempler fra samme by.

Fig. 7. Posthorn på stempler fra Reval (Tallin)

Noget lignende gjaldt stempelfarven. Byposten i St. Petersburg benyttede rød farve, for øvrige postkontorer var sort den foreskrevne farve, men man kan finde både røde, blå og endog grønne stempler.

2. periode.

Efter sammenlægning af post- og telegrafvæsenet i 1884 blev mange postkontorer omorganiseret og fra nu af skulle arten af postkontoret være markeret i stemplerne.

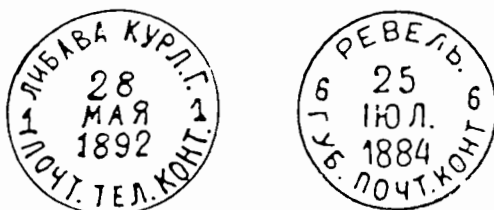

Fig. 8. 1) Post- og telegrafkont. Libava (= Liepaja). 2) Gouvernementspostkont. Reval.

3. periode.

Efter opfordring fra U.P.U. kongressen i Lissabon udsendte postdepartementet 5.4.1890 et cirkulære, der foreskrev at betegne måneden med romertal. De eksisterende stempler skulle ikke inddrages, men udskiftes efterhånden som de blev slidt. St. Petersborg og Moskva fik tildelt brotypestempler med datoen skrevet ud i en linie.

I 1894 blev to- og tresprogede brotypestempler taget i brug i storfyrstedømmet Finland.

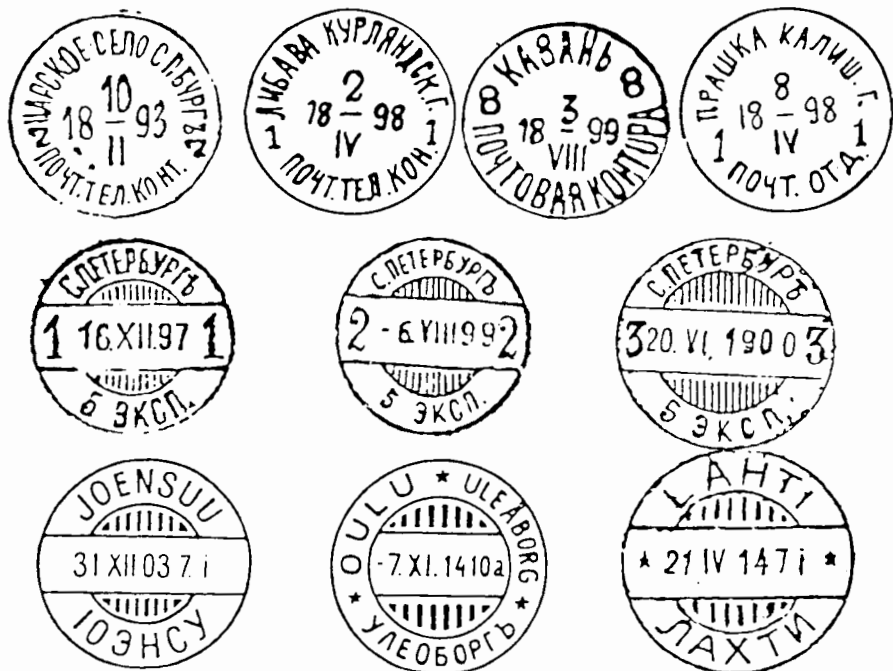

Fig. 9. Eksempler på de nye stempler med måneden betegnet med romertal.
1. række: Carskoe Selo, post- og telegrafkontor; Libava, post- og telegrafkontor; Kazan', postkontor; Praha, postafdeling.
2. række: St. Petersborg brotypestempler.
3. række: To- og tresprogede brotypestempler fra Finland.

4. periode

Torings brotpestempler med måneden skrevet med arabertal og årstallet kun med de to sidste cifre blev indført ved cirkulære af 3.2.1903: runde for stationære postkontorer, ovale for rullende postekspeditioner samt postkontorer ved banegårde. Stempler, som allerede var i brug, skulle udskiftes efterhånden som de blev slidt. Hvert postkontor skulle have stempler i to størrelser: et større til stempeling af forsendelser og et mindre til kvitteringsbøgerne. Vedr. de nye stempler står der flgn. i cirkulæret under punkt 5 og 6:

P.5. »I byer med flere post- og telegrafafdelinger skal hovedpostkontoret have stempler uden særlige kendingsmærker. Alle øvrige post- og telegrafafdelinger skal nederst i deres stempler have indgraveret et arabertal svarende til den pågældende afdelings nummer«.

P.6. »For at kunne skelne mellem stempler, der benyttes til forskellige former for forsendelser (pengebrev, pakker, rekommanderede og almindelige breve), og som kontrol af de tjenestemænd, der stempler forsendelser, skal der i stemplerne indgraveres et bogstav i fortløbende alfabetisk rækkefølge. Når kasserede stempler vil blive erstattet af nye, skal disse have de samme bogstaver indgraveret. Kun når et stempel rekvireres som erstatning for et bortkommet, skal det have et andet bogstav«.

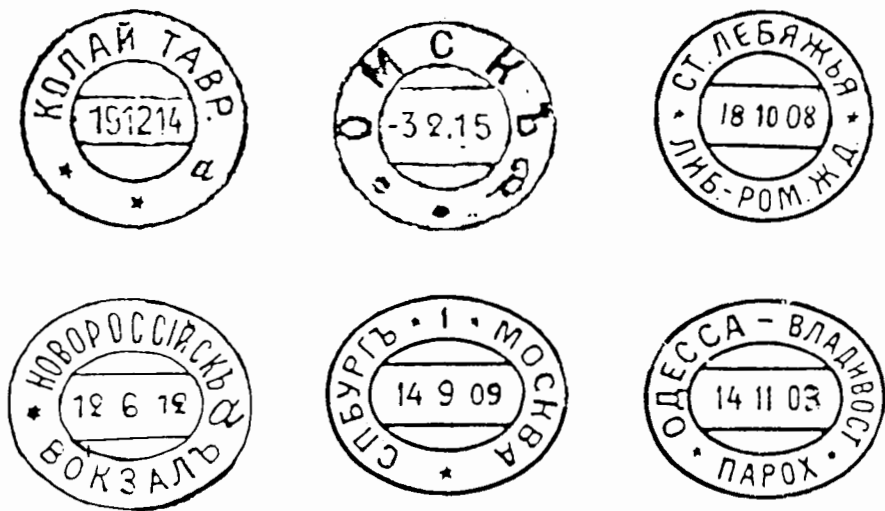

Fig. 10. 1. række: Kolaj; Omsk; Lebyazhja station på jernbanelinien Libava-Romny.

2. række: Novorossiysk banegård; St. Petersborg-Moskva, togvogn nr. 1; Odessa-Vladivostok dampskib.

MASKINSTEMPLER

I 1905 blev der taget stemplingsmaskiner i brug i St. Petersborg og Moskva, snart fulgte andre byer efter, herunder Helsingfors, Viborg og Åbo i 1906.

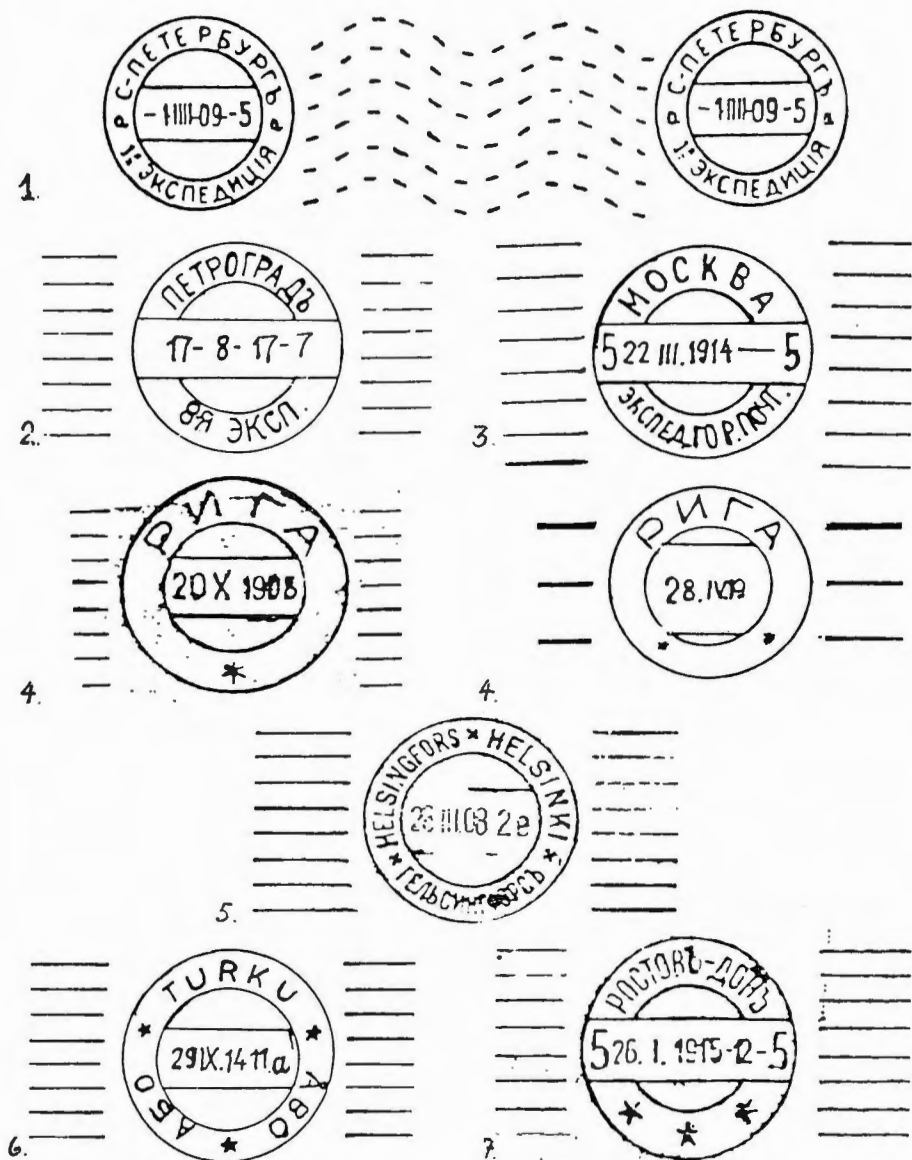

Fig. 11. Maskinstempler fra 1) St. Petersburg, 2) Petrograd, 3) Moskva, 4) Riga, 5) Helsingfors, 6) Åbo, 7) Rostov.

Kejertidens stempler var i brug i flere år efter revolutionen. De blev først erstattet af nye, efterhånden som de blev slidt op. Disse var af samme type blot med den forskel, at der nu benyttedes ny retskrivning, som var blevet indført i 1917.

Litteraturliste

Prigara, S.V.: The Russian Post in the Empire, Turkey, China, and the Post in the Kingdom of Poland. Rossica Transl. Nr. 1, 1981.

Lobačevskij, V.V.: Obščegosudarstvennye počtovye marki Rossii vypuskov 1857-1917. Sovetskij kollekcijoner Nr. 14 - 18, Moskva, 1976-80.

Dobin, M.: Iz istorii Sankt-Peterburgskoj počty. Sov. koll. Nr. 15-16, Moskva 1977-78.

Dobin, M.: K istorii počtovogo štempelja v Rossii. Sov. koll. Nr. 18, Moskva 1980.

Dobin, M.: Počta Sankt-Peterburga posle vvedenija počtovych marok v Rossii. Sov. koll. Nr. 21, Moskva 1983.

Počtovo-telegrafnyj žurnal 1903, otd. off., S.-Peterbrug 1903.

Les Timbre-Poste de la Russie Imperiale. Cercle Philatelique France-U.R.S.S., Paris 1964.

Jacobs, V.: Iz istorii otečestvennych počtovych štempelej. Filatelija S.S.S.R. Nr. 2, Moskva 1983.

Facit specialkatalog 1981-82, Stockholm.

Desuden er enkelte stempelaftbildninger lånt fra:

Vambola Hurt: Estonian Forerunners 1636-1918, Eesti Filatelist, 1982, Nr. 28.

**samlere
samler i**

LINDNER

**Vi ser på Deres økonomi
med nye øjne.**

DEN DANSKE BANK

Næstved afd. Axeltorvet 11 . 4700 Næstved

FREDERICIA

FRIMÆRKEHANDEL

På Gammel Kongevej 31 . København

**Altid
gode
rode~
kasser
kr. 500,~**

**MEGET
OVERSØ**

**Stort
lager
i...**

**DANMARK
TYSKLAND
SCHWEIZ
SVERIGE
ISLAND**

GAMMEL KONGEVEJ 31 . 1610 KØBENHAVN . TLF: 01-226382

GIRO 4427300 ÅBEN: MANDAG · TORSDAG kl. 9,30 - 17,30 FREDAG kl. 9,30 - 19. lørdag 9,30 - 13,00

Dansk Filatelistisk Tidsskrift

Medlemsblad for Danmarks Filatelist Forbund

DFFT

Danmarks største filatelistiske tidsskrift:

- ... er medlemsblad for DFF's ca. 10.000 medlemmer.
- ... udkommer 9 gange årligt.
- ... bringer artikler om dansk og udenlandsk filateli.
- ... skrevet af frimærkesamlere for frimærkesamlere.
- ... abonnement for 1986 koster danske kr.: 93.00.
- ... kan tegnes ved indbetaling på postgiro 9 34 01 06.

Rekvirer evt. et gratis prøvenummer ved
at skrive til:

Danmarks Filatelist Forbund

Kontor: Grønnegade 41, 1107 København K . Tlf. 01-15 17 75

Indbudte samlinger:

K.S. Jørgensen, Næstved	1 - 6
Næstved Posthistorie og Postkort	342 - 345
Post & Telegrafmuseét	7 - 10
Bogtrykte bølgeliniemærker	
Post & Telegrafmuseét	11
Island (landskabserien)	
Bjarne Christiansen Islandsgrp.	12
Island (landskabserien)	
Ole Svint Islandsgrp.	13
Island (Gulfoss serien)	
Birgit Steen Jensen Femø	14 - 17
Francomaskinstempler	
Helle Jessen	338
Forarbejder dansk glasproduktion	
Post og Telegrafmuseét	339
Prøvetryk dansk glasproduktion	
Evald Hansen Næstved	340 - 341
Glas på frimærker	

Udstillere:

		Rammet.	Vernel.	Sølv	Sølvbrønz	Bronze	Diplom
1.	Henning Rasmussen Gentofte	18 - 27	☐	☐	☐	☐	☐
	venezuela uden lokal, skole og fiscal mrk.						
2.	Lars Dokkedal Aalborg	28 - 32	☐	☐	☐	☐	☐
	Post til Aalborg						
3.	Børge Gulgmann Taastrup	33 - 37	☐	☐	☐	☐	☐
	Danske konger 1904 - 1972						
4.	Karlo Lindskog Odense	38 - 42	☐	☐	☐	☐	☐
	Hafnia 76 udgaver, uddrag af special- samling						
5.	Finn Johanson Kastrup	43 - 47	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. i uddrag 1851 -1933 med porto og avisportomrk. samt returpostmærker						
6.	Erik Øgaard Nielsen Nyk. Fl.	48 - 50	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 15 øre bogtrykt bølgeliniemrk. m. varianter og forsendelser, special- samling						
7.	J Morten Øgaard Nielsen Nyk. Fl.	51 - 52	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 1933 - 59						
8.	H.A. Grübich Tønder	53 - 61	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 1851 2 og 4 RBS. erstatnings- samling						

		Rammenr.	Vemil	Solv	Solvbrønze	Bronze	Diplom
9.	Børge Knutzen København	62 - 65	☐	☐	☐	☐	☐
	Dansk Bypost						
10.	Willy Knudsen København	66 - 69	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 1875 - 1933 med varianter og breve i uddrag						
11.	Margit Winther Esbjerg	70 - 75	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. stålstik 1933 - 1956 i uddrag						
12. J	John E. Andersen Blommenslyst	76 - 78	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 1942 - 1960						
13.	Torben Nielsen Roskilde	79 - 84	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. bogtryktebølgelinie mrk. studie-samling						
14.	Steffen Søndergaard Albertslund	85 - 88	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. varianter i provisorier uddrag						
15. J	Claus B. Jensen Odense	89 - 91	☐	☐	☐	☐	☐
	Danske konger 1904 - 1967						
16.	Peter Engelbrecht Brenderup	92 - 97	☐	☐	☐	☐	☐
	Danske firmaperforeringer, uddrag af specl. og studiesaml.						
17.	Jens Sørensen Slagelse	98 - 101	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. varianter af 5 øre vinrød fra hæfteark						
18. J	Finn Andersen Odense	102 - 104	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 1933 - 1960						
19.	Niels Klottrup Hals	105 - 112	☐	☐	☐	☐	☐
	Brev og postkort 1875 - 1915 den internationale udvikling set fra Danmark, posthistoriske samling						
20. J	Robert Bladt Haderslev	113 - 115	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 1967 - 1975						
21. J	Morten Petersen Haderslev	116 - 117	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 1974 - 1978						
22.	Sigurd Nordahl Heldgaard Rødding	118 - 127	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 4 sk. 1864 på brev med nr. stempler, Esromtp., stjernestp. og komp. stempl.						
23. J	Jytte Nielsen Haderslev	128 - 130	☐	☐	☐	☐	☐
	DK 1967 - 1974						
24. J	Thomas Christiansen Odense	131 - 132	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 1945 - 1965 katl. saml.						
25. J	Carsten Klint Haderslev	133 - 135	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. 1967 - 1971						

		Rammenr.	Vernel	Sølv	Sølvbrønze	Bronze	Diplom
26.	Peder Chr. Knudsen Holstebro	136 - 143	☐	☐	☐	☐	☐
	Uddrag af julepostsamling						
27. J	Henrik Brehm Pedersen Køge	144 - 146	☐	☐	☐	☐	☐
	Færøerne 1975 - 1981						
28.	Steffen Riis Ballerup	147 - 152	☐	☐	☐	☐	☐
	Færøerne 1919 - 1980 specialsaml.						
29.	Bent Busch Næstved	153 - 156	☐	☐	☐	☐	☐
	Island republik i uddrag						
30.	Aage Gibi Skærbæk	157 - 162	☐	☐	☐	☐	☐
	Grønland 1938 - 1960 specialsaml. med breve, varianter og stempler i uddrag						
31.	Palle Lauersen Frederiksberg	163 - 165	☐	☐	☐	☐	☐
	Sverige, overgang fra håndfremstillede til maskinfremstillede hæfter						
32.	Egon Falck-Christensen Roskilde	166 - 169	☐	☐	☐	☐	☐
	Republikken Finlands brugsudgv. ud- drag af landesaml.						
33.	T.C. Jensen Gilleleje	170 - 175	☐	☐	☐	☐	☐
	Island i GILDI '02 - '03 specialsaml.						
34.	Ole Svint Jyderup	176 - 178	☐	☐	☐	☐	☐
	Island inflation 1979 - 1982						
35.	Per B. Nielsen Roskilde	179 - 182	☐	☐	☐	☐	☐
	Spanien specialsaml.						
36.	Erik Mortensen Næstved	183 - 185	☐	☐	☐	☐	☐
	England, Georg V farvenuancer						
37. J	Lars Buxbum Nielsen Nyk. Fl.	186 - 188	☐	☐	☐	☐	☐
	England						
38. J	Jens Møller Næstved	189 - 191	☐	☐	☐	☐	☐
	England 1971 - 1981						
39.	Elit Skovbo Jensen Eskilstrup	192 - 195	☐	☐	☐	☐	☐
	Tjekkoslovakiske frimærkeudstillinger 1922 - 1968, særudgaver: stempler, kort kuverter, helsager varianter og plad- ninger						
40.	Peter Schiøler Virum	196 - 203	☐	☐	☐	☐	☐
	Postgangen i Glasgow og Edinburg posthistorie						
41.	Gunner Hulleufer Højbjerg	204 - 208	☐	☐	☐	☐	☐
	Østrig						
42.	Grethe Fylking Køge	209 - 215	☐	☐	☐	☐	☐
	Schweits 1882 - 1950 i uddrag						

		Rammenr.	Vermel	Sølv	Sølvbrønze	Bronze	Diplom
43.	Erik Vissing Jacobsen Rødding Ungarn krig og inflation 1939 - 1952 spclsm.	216 - 221	☐	☐	☐	☐	☐
44.	Søren Kertel Fredericia tre perioder i Ungarns post 1850 - 1900 spclsm.	222 - 224	☐	☐	☐	☐	☐
45.	Werner Jensen Valby Deutsche Reish 1872 - 1933 m. breve i uddrag	225 - 230	☐	☐	☐	☐	☐
46. J.	Michael Stanley Petersen Næstved Deutsche Reich 1939 - 1945	231 - 233	☐	☐	☐	☐	☐
47.	Bent Blomstrøm Pedersen Fredensborg Indien 1st oct. 1854 - 1902	235 - 239	☐	☐	☐	☐	☐
48. J	Jose Fernandes Vanløse Portogisisk Indien	240 - 242	☐	☐	☐	☐	☐
49.	Peter Schøteler Virum Burma 1855 - 1947	243 - 246	☐	☐	☐	☐	☐
50.	F. Beierholt Espergærde Tysk-Østafrika 1893-1919 Kenya, Ugan- da og Tangayika 1903 - 1963	247 - 251	☐	☐	☐	☐	☐
51.	Sigrid Buxhum Nielsen Nyk. Fl. Australien	252 - 254	☐	☐	☐	☐	☐
52.	P. Helms Fransen Nyk. Fl. Censur »Stor Rusland 1914 - 18«	255 - 258	☐	☐	☐	☐	☐
53.	Johan Mortensen Viborg Czeslaw Slania gravurer	259 - 263	☐	☐	☐	☐	☐
54.	Steffen Søndergaard og Ole Holler Albertslund Provisorier i uddrag	264 - 267	☐	☐	☐	☐	☐
55.	Nina Mai Drews Hvidovre Den danske bundegaard og dens omgi- velser	268 - 270	☐	☐	☐	☐	☐
56.	Kurt Thinsfeldt Næstved Fra spurtnik 1 til sojus t10	271 - 275	☐	☐	☐	☐	☐
57.	Thommy Jeppesen Næstved Den hellige Benedickt	276 - 279	☐	☐	☐	☐	☐
58. J	Naja Carlsen Faaborg Hestesamling i uddrag	280 - 282	☐	☐	☐	☐	☐
59.	Erik Hansen Ishøj Finland 1930 - 1950 i uddrag m. varian- ter neuancer og breve	283 - 285 nålekl.	☐	☐	☐	☐	☐

		Rammenr.	Vemil	Selv	Solvbrønse	Bronze	Diplom
60.	Jørn Christensen Charlottenlund	286 - 295	☐	☐	☐	☐	☐
	Czeslaw Slania 500 gravurer	nålekl.					
61.	Bjarne Svendstrup Roskilde	296 - 300	☐	☐	☐	☐	☐
	Cykelsport en filatelistisk kavalkade						
62.	Verner Borup Aarhus	301 - 304	☐	☐	☐	☐	☐
	Japanske dagligmærker	nålekl.					
63.	C. Hosny Aalborg	305 - 308	☐	☐	☐	☐	☐
	Japan før 1901	nålekl.					
64.	Lindhart Skov-Nielsen Næstved	309 - 311	☐	☐	☐	☐	☐
	Blomster	nålekl.					
65.	Henry Bådsgaard Esbjerg V	312 - 314	☐	☐	☐	☐	☐
	Fugle i de temperede plantebælter						
66.	Steffen Søndergaard Albertslund	315 - 318	☐	☐	☐	☐	☐
	Fejl på frimærker i uddrag						
67.	Karsten B. Andersen Nysted	319 - 322	☐	☐	☐	☐	☐
	Udvidet DK. stålstik						
68.	Ingeborg Henriksen Næstved	323 - 326	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. tekstmaskinstempler	nålekl.					
69.	Ove Sørensen Slagelse	327 - 329	☐	☐	☐	☐	☐
	DK. karavel stålstik i uddrag	nålekl.					
70.	Werner Jensen Valby	330 - 333	☐	☐	☐	☐	☐
	Bundesrepublik 1951 - 1961 i uddrag m. breve	nålekl.					
71.	Peter Michaelsen Herlev	334 - 336	☐	☐	☐	☐	☐
	Sporgvogne						

Litteratur

		Rammenr.	Vemil	Selv	Solvbrønse	Bronze	Diplom
72.	Peter Engelbrecht Brenderup		☐	☐	☐	☐	☐
	Håndbog over danske firmaperforinger						
73.	Frimærkeforeningen Syd/vest						
	København / Bent Bender		☐	☐	☐	☐	☐
	Medlemsbladet »Roret«						
74.	Frimærkeforeningen Syd/vest						
	København / Bent Bender		☐	☐	☐	☐	☐
	Udstillingskatalog »Musik og Fri- mærker«						
75.	ScaJaCo Aalborg / C. Hosny		☐	☐	☐	☐	☐
	Medlemsbladet »Nipon nyt«						

ÆRESPRÆMIER

Ved redaktionens slutning har vi med tak modtaget ærespriemier, opmunt-ringspriemier fra:

Holmegaards Glasværker, 6 stk.
Næstved Kommune, 3 stk.
Bikuben Næstved
Håndværkerbanken Næstved
Dansk Filatelist Forbund
Danske Filatelisters Fællesfond
SF Hafniafonden
SF 81

Forlaget Skilling
De Post og Telegrafhistoriske sam-
linger Aarhus
AFA Aarhus
Frimærkes Dag komité
Lindner Falzlos
Kurt Tinsfelt
Næstved Filatelistklub

Her kan du handle:

Stand nr.

1. Grønlands Postvæsen
2. Kim Taylor, Hvidovre
3. Jes Pors frimærkehandel, Vanløse
4. Thomas Højland, København
5. O.M. Hansen frimærker, København
6. Postverk Færoya
7. Julemærket/julemærkekontoret
8. Sembach's Frimærkehandel, København
9. Sydsjællands frimærkecenter, Næstved
10. Danfrim, København
11. Næstved Frimærkehandel
12. Globe/Hellerup Frimærkehandel
13. Samleren, Holbæk
14. Postens Filatei

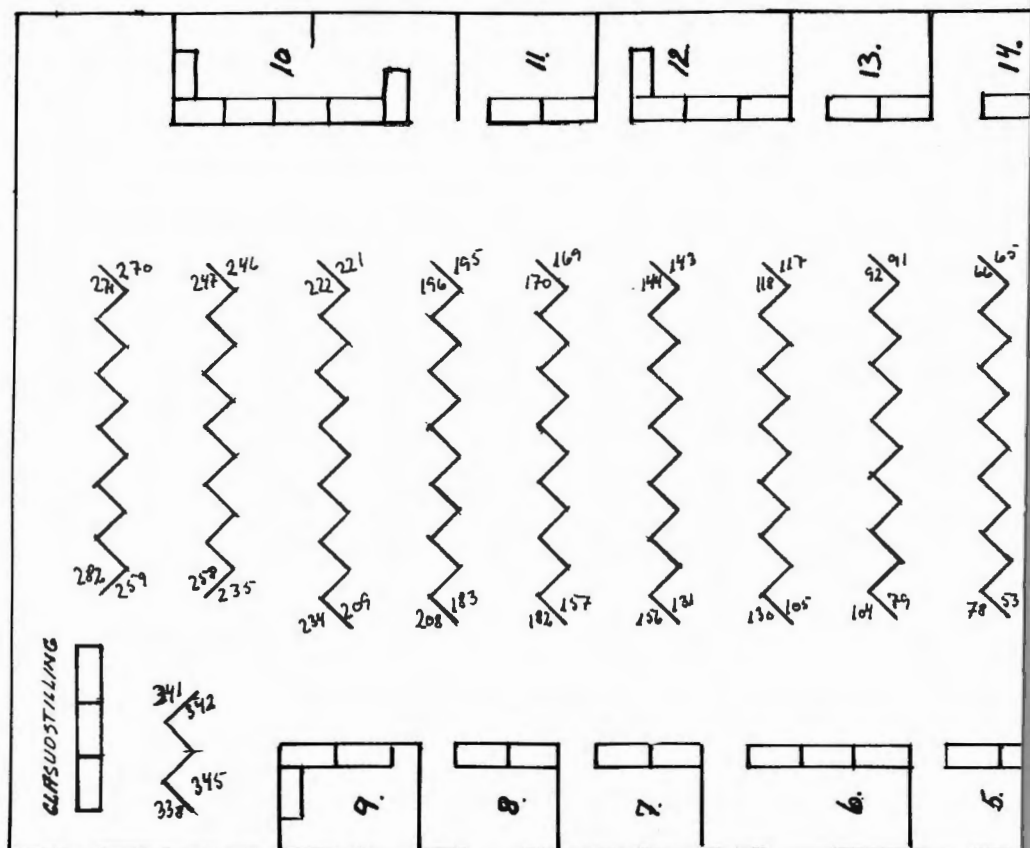
Besøg også DFF stand og Næstved Filatelistklub's store tombola, med et vælg af gode præmier.

Vordingborg Frimærkehandel

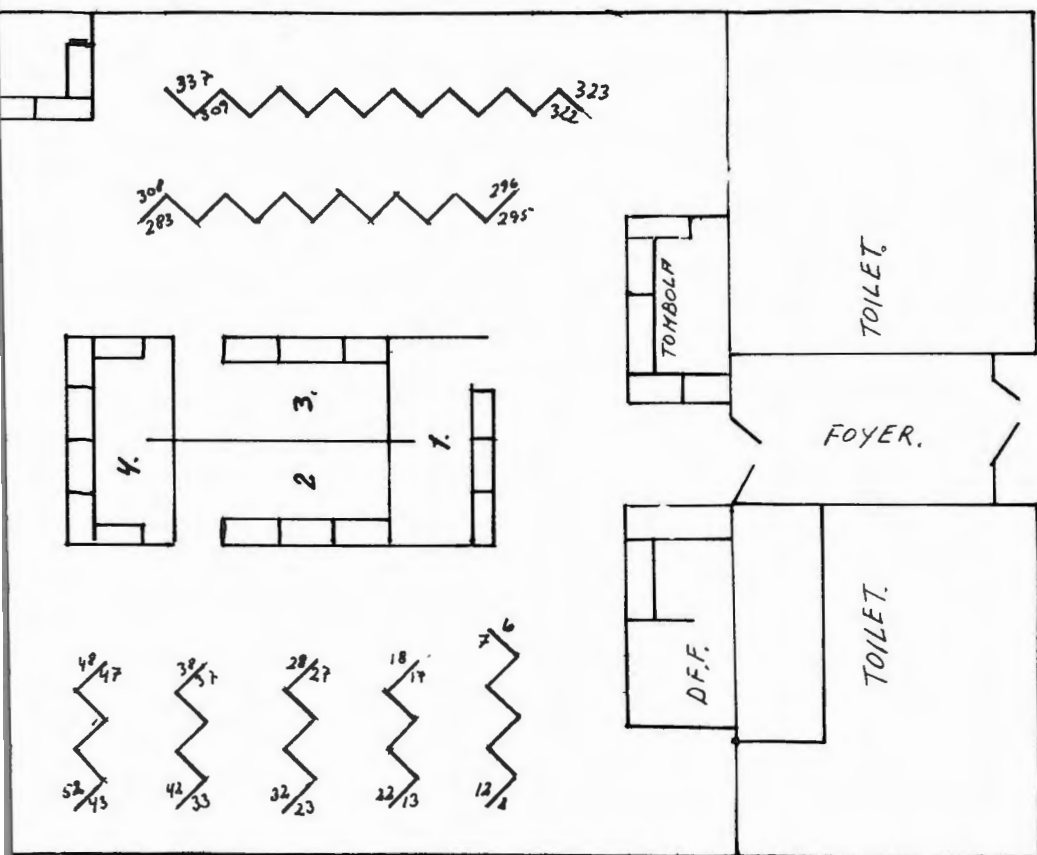
v/ Per Sæther • Boulevarden 4 D • 4760 Vordingborg
Telefon 03 - 77 75 75 • Privat 03 - 77 58 08

Frimærker • Mønter og tilbehør
Køb • Salg • Bytte

UDSTILL

INGSPLAN

DANSKE FILATELISTERS FÆLLESFOND

Ønsker hjertelig tillykke

Fondens formålsparagraf er:

- 1) at støtte, fremme og udbrede kendskabet til
filatelen i Danmark
- 2) at støtte afholdelse af frimærkeudstillinger
- 3) at støtte udgivelsen af filatelistisk litteratur
- 4) at støtte andre filatelistiske arrangementer
- 5) at støtte og fremme interesse for danske
frimærker i udlandet

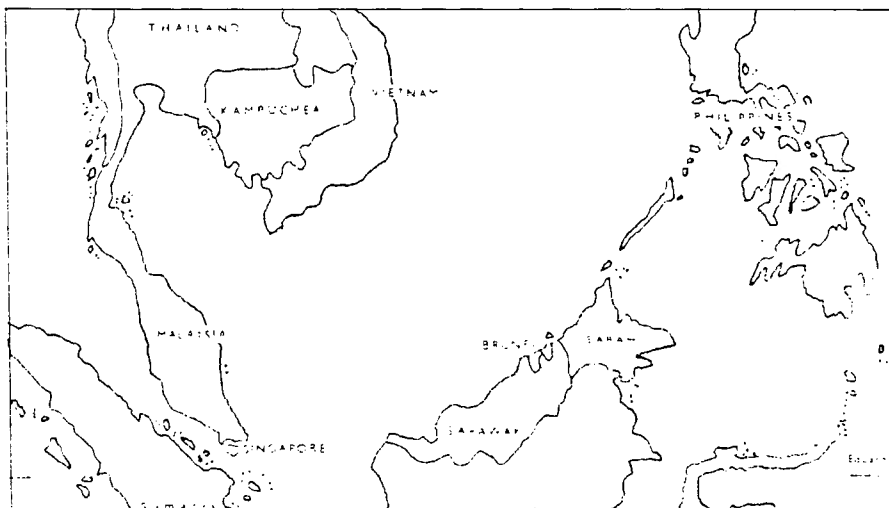
Brunei det ukendte land.

Ved W. Gülstorff

Med sine 6000 km² et meget lille land, omtrent som Sjælland, et tidligere britisk protektorat, fra 1983 uafhængigt, beliggende ud til det store Sydkinesiske Hav på nordvestsiden af Borneo, med blot 225.000 indvånere (1980) bestående af malajer, kinesere, dayakker og en slat europæere (1911:25.000 1931:30.000). Statsreligionen er Islam.

Tilsyneladende ukendt land for de fleste, hvilket måske ikke er så sært. Gennem de to år, jeg har samlet Brunei, har jeg ikke kunnet dy mig for, nu og da, at spørge venner og bekendte (også samlere) om, hvor landet Brunei ligger. Ingen vidste det, nogle havde aldrig nogen sinde hørt om det før, og til tider kom ejendommelige forslag frem - vi oplyste danskere står da ikke bare der og måber, vi ved noget! Nogle af forslagene var så unikke at de må med her. »Nåh jo« svarede en, »Brunei mand, det er jo de der lækre hvedebasser fyldt med puddersukker, som ligger og frister i vinduet hos bager Olsen henne på hjørnet«!! Skægt nok mente en anden, at »Brunei ligger ikke, for det er dejgen til brune kager, og den lægger man.« HA! Andre igen havde en mere eller mindre sikker overbevisning om, at Brunei måtte være: »en kendt cigar eller pibemærke«, »brunkulslejer i Nordjylland« - for ikke at glemme den kvindelige bekendt, nu pacificeret rødstrømpe, som adspurg, frejdigt og overbevist erklærede, at »Brunei, søde ven det er skam en lille palmeø i Stillehavet helt nede omkring de erogene zoner«!/? Hvis det var ækvator, hun havde i tankerne, var hun selvfølgelig tæt på, associationen var måske god nok.

Når så få tilsyneladende kender noget som helst til Brunei, (eller har jeg spurgt de forkerte?), må det være på sin plads her, ganske kort at opridsse lidt af landets historie. Selvfølgelig kunne jeg have valgt en anden af de mange andre gamle engelske kolonier, f.eks. New South Wales i Australien, der er mageløst spændende som frimærkeland, men mærkerne derfra ligger desværre i et prisleje, som gør dem utilnærmelige for de fleste, medens det meste Brunei er overkommeligt.

Storhed og fald.

I det 16. århundrede var Brunei et mægtigt rige med en stærk fyrste Sultan Bolki-ah, som bar tilnavnet »The Singing Captain«. Han herskede over et Brunei, som dengang strakte sig ud over hele Kelamantan (Borneo, verdens 3. største ø) til Java i syd og Malaccahalvøen i vest, ja helt til Manilla på Philippinerne i nordøst strakte hans magt sig dengang. siden skulle det gå voldsomt tilbage, for nu kom på skift portugiserne, spanierne og hollænderne hærgende, - de gyldne tider var forbi, og omkring 1850 var Brunei svagt, fattigt og forarmet »omklamret« af Sarawak og skrumpet ind til en lilleputstat med slavemarked og kysten base for grusomme sørøvere. Først omkring 1920 blev der fundet olie og i årene efter, nogle af de rigeste olieforekomster i verden. I dag er Brunei unægtelig på fode igen, med uhyre olieindtægter og en fyrste, Sultan Bolkiah Waddaulah, som kan bryste sig af at være en af verdens rigeste mænd, der bor i et splinter nyt palads af en herlighed, som efter sigende ikke kan beskrives, men givet ville få Aladdins hule til at ligne Onkel Toms Hytte. Til gengæld betaler befolkningen ikke skat, har fri undervisning, læge og hospital, og mange tager på arbejde lige fra pælehytten ude i vandet (med TV antenne på taget), pr. motorbåd ind til byen, hvor bilen står og venter. Mange indfødte ernærer sig stadig ved risdyrkning, banan, annanas- og sukkerrørproduktion, fiskeri og lettere industri.

Frimærkerne.

Postale frigørelsesmidler hører vi om første gang i juli 1895, hvor en engelsk forretningsmand, med sultanens velsignelse, åbnede en postrute til Labuan, til dette formål fik fremstillet en serie frimærker på 10 værdier, ½ cent til 1\$, som dog kun havde lokal gyldighed. Ved opfrankering med Labuan frimærker kunne sådanne breve dog legitimeres og viderebefordres til andre lande. Disse kombinationsbreve er sjældne og vanskelige at opspore. Oprindeligt mente man i filatelistiske kredse i mange år, at denne udgave var privat spekulation, men for ikke så længe siden har bjerget skiftet mening, og udgaven er nu accepteret og medtaget i de store kataloger.

Fra 1880 og indtil 1906 eksisterede et lille postkontor i byen Brooketon, d.v.s. by og by, der lå et par huse og en lille anløbsbro. Dette kontor blev styret af de Sarawakske myndigheder, og man benyttede Sarawak-frimærker, hvorfor mærker og breve stemplet Brooketon altså hører hjemme i en Brunei-samling. Bygningerne eksisterer endnu, men kontoret er nedlagt og flyttet til en stor by i nærheden af Muara.

Oktober 1906 blev Brunei medlem af »Straits Settlement Postal Union«, og et officielt postvæsen blev nu oprettet. Frimærkerne var Labuanudgaven fra 1902 (Gibbons 116c/126) forsynet med provisorisk overtryk og »BRUNEI«, 12 værdier, hvori findes en del fejltryk. Da Labuan fra 1. januar 1907 alligevel skulle overgå postalt til Straits Settlement, var det belejligt at bruge denne udgaves restoplæg i det ny frimærkeland Brunei. Oplagene var nu temmelig beskedne, så serien blev hurtigt udsolgt, men allerede 4 måneder senere, i februar 1907, var en ny definitiv serie klar.

Motivet til det nye mærke, trykt hos De La Rue i London, var taget fra de berømte vandlandsbyer i Brunei Town med hytter på pæle, et meget smukt og velkomponeret mærke, som blev benyttet helt frem til 1951 stort set uden ændringer bortset fra farven, vandmærket og takningen. Fem udgaver, med ialt 54 forskellige mærker med det samme motiv, blev fremstillet og udgivet i de 44 år, 1907-51. Der kan nemt opbygges en meget smuk og repræsentativ samling af mærkerne fra kolonitiden, naturligvis bedst i stemplet stand, de fine små runde og klare datostempler blev benyttet i de 10 postbyer. Desværre er Bruneibreve op til 1945 derimod vanskelige at opdrive, de smukke store mærker er højst sandsynligt blevet vasket af mange af de relativt få breve, der blev postet i disse år.

I samtlige udgaver efter 1916 forekommer en interessant og eftersøgt variant i 5 cent mærket, hvor det 8. mærke i 1. række i arket er retoucheret, således at 5-tallet øverst tv. ses tydeligt skraveret. Ligeledes findes en del mærker, hvor skyerne er eftergraveret, disse forskes stadig og er ikke katalogiseret. De høje værdier 5 og 25 \$ fra 1908 blev aldrig benyttet postalt, så dem kan man roligt droppe.

Kort skal lige nævnes mærkerne fra det mørke kapitel i Brunei, den japanske besættelse. Blandt disse overtryk findes 4 værdier, som ikke nåede at blive udgivet før besættelsen i 1942, og derfor kun findes med de japanske skrifttegn. Heri har man en udmærket kontrolmulighed, så evt. forfalskede overtryk ved sammenligning kan afsløres!

Begrænsningens kunst.

Uvist af hvilken grund har Brunei aldrig været synderlig populært hos samlerne, selvom det vistnok er ved at vende, og der findes da en livskraftig Sarawak/Brunei/Labuan forening i England, som tæller medlemmer fra hele verden. For at gøre det mere overkommeligt står det jo også enhver frit at gøre som jeg, nemlig begrænse sig til udgaverne op til 1945/50. Strømmen af nye mærker i de senere år lader sig næppe standse, så et sted må der siges stop.

Kilder: E. Thorndike, Brunei. The definitive issues and postal cancellations to 1974.

Robson Lowe: Brunei, the 1895 issue and varieties.

John Forrest: Brunei. »Postal History International« Oc.'74.

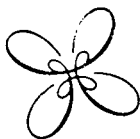
**samlere
samler i**

LINDNER

ALT I FRIMÆRKER:

NYHEDER:
postfrisk, FDC,
stempiet - også
i abonnement !

KATALOGER

ALBUM m. fortryk:
Stender*Leuchtturm*
Schaubek*m.m.

TILLÆGSBLADE
i abonnement

KLEMLOMMER:
Hawid*Safe*Schaufix

INDSTIKSBØGER
Blokalbum

KILOVARER
postforsagl. 1/4 kg · 1 kg

LANDE- & MOTIV-
pakker, til forskellige priser.

Besøg vor stand nr. 10

- midt i Østerbros hjerte !

DANFRIM*

Tove & John Larsen

Ndr. Frihavsgade 25
2100 KØBENHAVN Ø

*Ti sender
over
hele landet*

TELEFON:

(01) 38 60 66

SDS Kvik-Løn. Gør de fleste danskeres løn mere værd.

Her er lønkontoen, der passer til de fleste danskeres pengepung. Med 6% i rente af et gennemsnitligt indestående på op til 5000 kr.

Med 100 gratis checks om året og Dankort. Plus indbygget lånemulighed for Kvik Lån - op til 40.000 kr. for enhver med almindelig sund økonomi.

Tag en snak med SDS om Kvik-Løn. den gør Deres løn mere værd.

SPAREKASSEN **sds**

SAMARBEJDEDE
EJENDOMSFIRMAER
SJÆLLAND
- tilsluttet D.E.H.

– gælder det huse, villaer,
sommerhuse og grunde

– så se først,
hvor udbuddet er størst –

Altid mindst 100 ejendomme
udstillet i vort udstillingsvindue
med farvefoto.

Tæl på knapperne,
før de køber eller sælger. –
Og rådfør Dem så
med KNAPMANN – hvor gode
råd er gratis.

Nu EDB-udarbejdede
salgsopstillinger!

EJENDOMSHANDLER

KNAPMANN

Præstøvej 111
4700 Næstved

03-72 00 72

De sidste håndgjorte svenske frimærkehæfter

Palle Laursen, København

Fra gammel tid er svenskerne indstillet på at bruge frimærkehæfter. Hæfte nr. 1 udkom 12. april 1904, og indeholdt 30 stk. 5 øres Oscar II. Prisen var 1,55 kr. - hvoraf ses, at man har betalt lidt for ulejligheden, nemlig 5 øre. På samme dato udkom nr. 2 med 30 stk. 10 øres Oscar II, og det kostede tilsvarende 3,05 kr. Da båndmærkerne fra 1920 og fremefter ikke blev fremstillet i helark, men fortrinsvis i ruller, hvilket er praksis den dag i dag, blev det mere og mere naturligt for privatpersoner med et begrænset behov at købe hæfter. Behovet for hæfter voksede så stærkt, at disse fra efteråret 1940 blev fremstillet på maskine.

Medens alle hæfter indtil 1940 blev fremstillet ved håndkraft og efter 1940 - med et par undtagelser, som vi kommer tilbage til - ved maskinkraft, så udskiller perioden fra januar 1938 til efteråret 1940 sig ved ganske særlige omstændigheder, og det er denne periodes ejendommeligheder, samt overgangen til maskinfremstilling, som vi vil se lidt nærmere på i det følgende.

Perioden karakteriseres ved fremkomsten af de 3 + 4 sidet takkede parstykker og denne mærkværdighed har som bekendt øvet en særlig tiltrækning på samlerne med ret høje katalogpriser som en naturlig følge.

De grovtakkede båndmærker fra 1920 til omkring 1937 er ikke så mærkværdige. Der blev fremstillet 4-sidet takkede mærker på rotationsperforator, og det løbende bånd blev derefter manuelt pådelt i søjler á to mærkers bredde.

Disse enheder blev indhæftet i kartonomslag.

Da man i 1937 fik opstillet en ny rotationspresse fra Goebel, fik man samtidigt et nyt planperforeringsapparat (tk. 13), der kunne klare 11 vandrette og 13 lodrette perforeringer i ét nedslag, altså et ark (af normalstørrelse) på 120 frimærker med øvre og nedre marginal.

Det var jo udmærket, og adskilte sig principielt ikke fra det tidligere apparatur på anden måde, end at det gamle grovtakkede apparatur var en rotationsperforator. Resultatet blev det samme, et løbende bånd med 4-sidet takkede mærker. Men den nye maskine kunne noget mere. Alle nålerækker kunne udtages og udskiftes med knive, og det benyttede man sig af til at fremstille 120 stk. helark (vi taler stadig om normalstørrelse), hvor venstre og højre kant var skåret med kniv, og altså uden perforering, medens alle andre begrænsninger for de enkelte frimærker var perforerede. Foroven og forneden sad marginalen der stadig.

Fra disse ark kunne man nu fremstille hæfter ved at opdele dem i lodrette søjler á 2 mærker - ganske som tidligere. Af et ark får man da følgende søjler:

3 + 4	4 + 4	4 + 4	4 + 4	4 + 4	4 + 3
3 + 4	4 + 4	4 + 4	4 + 4	4 + 4	4 + 3

o.s.v., ialt 10 rækker under hinanden.

For mærker i storformat kunne man flytte rækkerne, og operere med følgende søjler på et ark:

3 + 4	4 + 4	4 + 4	4 + 3
3 + 4	4 + 4	4 + 4	4 + 3

o.s.v., ialt 9 rækker (Delaware), eller 10 rækker (5 kr. Slottet).

16.6.1938. Gustav V's 80 årsdag. Tre værdier i ruller og 5 öre og 10 öre tillige i håndforarbejdede hæfter fra 120 stk helark, bestående af 10 rækker a 12 mærker.

Konklusionen heraf må være, at den komplette opsætning af parstykker ikke bare skal repræsentere den yderste venstre og den yderste højre søjle, men så sandelig også et parstykke med to 4-sidet takkede mærker fra én af midtersøjlerne. I normalformat er de fire gange så hyppige som hver af ydersøjlerne - og dermed prædestineret til en beskeden katalogpris, men i storformat er de såmænd ikke så almindelige.

Før vi går over til at se på hvilke mærker, der fremkom i hæfter efter ovenstående konstruktioner, og i hvilke oplag, må vi behandle de maskinfremstillede hæf-

ter, fordi nogle af frimærkerne fremkom **både** i håndlavede og maskinfremstillede hæfter. De sidstnævnte indeholder kun parstykker af konstruktionen 3 + 3, altså søjler på 2 mærkers bredde, skåret til venstre og til højre, men iøvrigt perforeret på alle andre sider.

Teknisk er fremgangsmåden for de maskinfremstillede hæfter følgende:

I perforeringsapparatet udtages hveranden lodret række perforeringsnåle. Maskinen producerer altså en papirbane med parstykker, der er takket på 4 sider, men mellem de to mærker i et enkelt parstykke er blot den hvide adskillelse. Man kan sige, at mærkerne er utakket og uskåret på een side.

Den nederste marginal afrives ved maskinkraft. Den øverste bliver siddende. Frimærkebanen foldes nu i sin længderetning, oftest to gange, så bredden bliver 3 eller 4 mærkehøjder plus en marginal. Det foldede bånd føres sammen med en kartonbane og den øvre marginal fugtes og limes på kartonbanen. På et skæreapparat deles banen nu i de mellemrum, hvor vi havde fjernet perforeringen, så bøjes kartonen til et omslag, og hæftet er færdigt. Det indeholder altså udelukkende 3-sidet takkede mærker.

Alt dette sker med stor præcision og fart, ca. 4800 hæfter pr. time.

Håndlavet hæfte af konstruktion 4 + 4.

BEREDSKABSMÆRKERNE.

Der er endnu et forhold, der spiller ind før vi kan begynde at se på de enkelte frimærker i denne periode, og det er beredskabsmærkerne, således kaldet fordi de blev fremstillet i 1939 og 1940, og lagt i depot et sikkert sted under hele krigen. Det var 5, 10 og 15 øres mærker af typen Gustav V profil højre (AFA nr. 264B, 281B og 266B). Der blev fremstillet godt 100 mill. ialt, og formålet var at have et lager af almindelige mærker klar til brug, hvis krigshandlinger skulle ramme frimærkedepotet eller -trykkeriet.

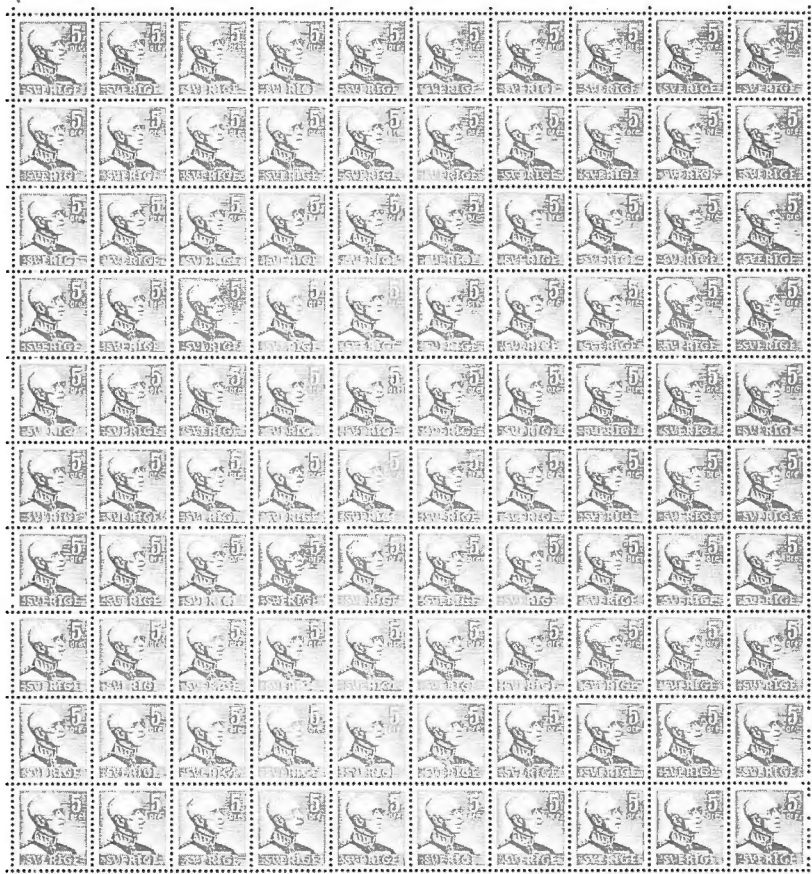
Der blev som bekendt ikke brug for dem, og først i 1946 dukkede de frem.

Disse oplag blev fremstillet i 100 stk. ark med marginal hele vejen rundt, ganske som danske mærker, og altså takket på alle 4 sider.

Da man i 1946 ville sælge dem, gik det meget trent, idet svenskerne jo - som nævnt indledningsvis - kun er vant til ruller og hæfter, så disse underlige ark ville man ikke have.

Så fik de enkelte postkontorer besked på, at fremstille hæfter ved håndkraft. Helarkene blev adskilt ganske som før i tiden, og søjlerne med parstykker 4-sidet takkede mærker blev indklæbet i kartonomslag, som man fik fra Generalpoststyrelsen. Da hæfterne alle er fremstillet ude på postkontorerne, kaldes de »Postmästerhäften«, og de er meget efterspurgt, særligt hvis kartonen bærer

posthusets stempel, hvilket forekommer i en del tilfælde. Hæfterne blev solgt i efteråret 1946.

2 2 3 1 9

Helark beredskabsmærker.

OPSUMMERING:

1. Vi ser bort fra de 2-sidet takkede mærker fra ruller. De er denne gennemgang ganske uvedkommende.
 2. Vi har 3-sidet takkede mærker, der kan stamme fra ark, beregnet på håndlavede hæfter, eller fra maskinlavede hæfter.
 3. Vi har 4-sidet takkede mærker, der kan stamme fra ark, beregnet på håndlavede hæfter, eller fra beredskabsark, eller hæfter (Postmästerhäften).
- Det lyder jo kolossalt kompliceret, men det er det slet ikke, for de fleste mærker forekommer kun på en måde, der gør lokaliseringen entydig.

De mærker og parstykker, som vi vil interessere os for, er følgende (der nævnes kun AFA's hovednummer, men ikke parnummer eller bogstavtilføjelse):

AFA Beskrivelse Nr.		Udgivelses- sesdato	Forekommende Takning enkelt- mærker		Parstykker* forekommer			
			3	4	3+4 4+3 4+4	3+3	4+4	
248	Swedenborg 10 øre	29.01.1938	x	x	x			
250	Delaware 5 øre	08.04.1938	x	x	x			
251	Delaware 10 øre	08.04.1938	x	x	x			
255	Gustav V 80 år 5 øre	16.06.1938	x	x	x			
256	Gustav V 80 år 15 øre	16.06.1938	x	x	x			
258	Ling 5 øre	25.02.1939	x	x	x			
260	Berzelius 10 øre	02.06.1939	x	x	x			
261	Linné 15 øre	02.06.1939	x	x	x	x		
264	Gustav V profil højre 5 øre	23.01.1941	x	x		x	x	
265	Samme, 10 øre type I	22.03.1939	x	x	x			
266	Samme, 15 øre	27.01.1942	x	x		x	x	
281	Samme, 10 øre type II	11.12.1939	x	x	x	x	x	
283	Bellman 5 øre	04.02.1940	x	x	x	x		
291	Slottet 5 kr.	14.07.1941	x	x	x	x		

*Når parstykkerne deles op i tre underafsnit, skyldes det, at der kan være tale om 1) håndlavede hæfter af konstruktion 3 + 4, 4 + 4 eller 4 + 3, eller 2) maskinfremstillede hæfter af konstruktion 3 + 3, eller 3) enheder fra beredskabsark og beredskabshæfter af konstruktion 4 + 4.

Da vi har anført både de mulige takninger på enkeltmærker og de mulige konstruktioner på parstykker, ser vi med det samme, hvor problemerne er.

Vi skal helt ned til Linné 15 øre før vi ser det første problem: Hvis man har et enkelt 3-sidet takket mærke, kan man så afgøre, om det stammer fra et håndlavet eller et maskintilvirket hæfte? Svaret er: Nej, det kan man ikke. Fremstillingen af de to slags hæfter med dette mærke foregik i den grad blandet, at man ikke engang kender antallet af de to hæftekonstruktioner og som følge deraf, heller ikke antallet af 3- og 4-sidet takkede mærker.

Vi kan tage Bellman samtidigt, for problemet og svaret er præcist det samme. Man kunne fristes til at tro noget lignende om nr. 281, men den er langt mere indviklet, så den gemmer vi lidt. Men lad os se på 291, 5 kr. Slottet. Det ser jo ud til at have samme problem som Linné og Bellman, men her er en løsning. De første oplag er mørkeblå, og de blev udelukkende anvendt til de håndlavede hæfter, altså parstykker 3 + 4, 4 + 4 og 4 + 3. Maskinlavede hæfter blev fremstillet så sent som fra 1953, og på dette tidspunkt anvendtes en lysere blå farve til fremstillingen. Forskellen er markant, hvis man har et par mærker med afstemplinsdatoer fra de to perioder at se på. Har man parstykkerne i hånden, ser man også forskellen med det samme.

264, 5 øre, og 266, 15 øre, er begge helt problemfrie. De 3-sidet takkede enkeltmærker stammer fra maskinlavede hæfter, de 4-sidet takkede enkeltmærker stammer fra beredskabsark og -hæfter.

Om et 4-sidet takket mærke kommer fra ark eller hæfter kan ikke siges, fordi postkontorerne jo selv opdelte arkene til hæfter. Vil man absolut have et objekt fra et ark, må man søge et objekt med noget af højre eller venstre marginal, eller man kan søge en stribe på mindst 3 mærker vandret. Hæfterne havde jo kun par uden sidemarginalerne.

Iøvrigt er 5 øres mærket grågrønt i 4-sidet takket, og gulgrønt i nuancer i 3-sidet takket og ruller, men det var også forskellige trykoplæg.

15 øres mærket giver et mere omfattende filatelistisk oplæg, hvis man da ønsker at gå i detaljer. Der blev anvendt 2 forskellige graveringer, og de er så forskellige, at man kan adskille dem uden lup ved blot at se på det store 1-tals fod.

Cylinder I.

Cylinder II.

Cylinder I med flad bred fod blev anvendt til udgaven 27.1.1942. Der fremstilledes ruller og maskinlavede hæfter (men ikke beredskabsmærker). Farverne er gennemgående ret svage, rødbrune til orangebrune. Blege mærker forekommer. Cylinder II med klumpet fod blev anvendt først - uden offentlighedens vidende herom - til fremstilling af beredskabsmærkerne i 1939. Disse mærker kom ud til publikum - som nævnt - i 1946. Derefter blev cylinder II igen benyttet til både ruller og maskinlavede hæfter fra 25.4.1950. Gravuren er kraftigere, farverne kraftigere end fra cylinder I, blege tryk forekommer ikke. Som det fremgår, er alle 4-sidet takkede mærker fremstillet med cylinder II.

Bemærk det paradoksale i at cylinder II faktisk er den første trykplade, men dens eksistens kendtes ikke af samlerne før man havde brugt mærker fra cylinder I i fire år.

Tilbage har vi det eneste mærke med komplikationer, nemlig nr. 281, 10 øre violet af type II.

Det kan imidlertid klares med rimelig god sikkerhed hvis man betragter en detalje i gravuren, kanten på uniformskappen lige under kraven. Denne kant kan vise 3 forskellige billeder, og også overgangsformer mellem de tre:

Tydelig kraftig farvestreg.

Svækket farvesteg.
(lidt slidt trykplade).

Manglende farvesteg.
(nedslidt trykplade)

	Takning enkelt- mærker		Parstykker forekommer		
	3	4	3+4 4+3 4+4	3+3	4+4
1939, lidt rødlig violet, tydelige farvestreg, (I)	x	x	x		
Beredskabsmærker, fremstillet i 1939, men udgivet i 1946, svækket farvestreg, (II)		x			x
1940, rødlig violet, farvestregen mangler (III), men iverigt er aftrykket ikke svækket væsentligt	x	x	x		
1941-42, svagt tryk uden farvestreg (III), flere detaljer udviskede, blåliggrå og rødliggrå nuancer af violet, farvesvage mærker	x			x	
1943, ny trykplade, kraftigt tryk med tydelig farvestreg (I), blålig til næsten sortagtig violet.	x			x	
1946, samme gode tryk (I), men nu i en rødligviolet nuance, meget kraftigt tryk	x			x	

Med tilstrækkeligt materiale, og ved at notere sig afstemplingsdatoer på brugte objekter, kan man faktisk adskille mærkerne i ovennævnte oplag, og hvis den høje katalogpris da ikke hindrer det - også skaffe sig de parstykker, der vil gøre opsætningen komplet, men der er altså 4 ret dyre objekter at jage, nemlig 3 + 4 og 4 + 3 med og uden farvestreg.

Oplagene giver nok en forståelig grund til de høje priser. Man skønner, at der blev fremstillet ialt 30.000 ark á 120 mærker. Der har altså eksisteret 300.000 parstykker 3 + 4, og samme antal 4 + 3, fordelt på de to tidspunkter - altså med eller uden farvestreg. Da brevkort kostede 10 øre og breve indenrigs og til Skandinavi- en 15 øre, er det ikke svært at forstå, at antallet af bevarede parstykker er ringe.

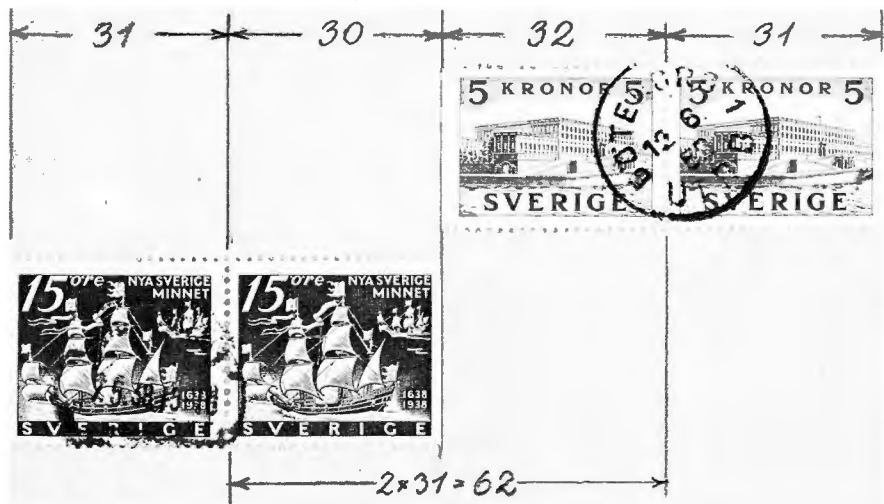
Portoen for et brev til udlandet var 30 øre, men brevkort til udlandet kostede 20 øre, så her er chancen. Grib den hvis den viser sig - disse objekter bliver ikke nemmere at finde.

Løvrigt blev der fremstillet 102 mill. 3-sidet takkede mærker og 37 mill. 4-sidet takkede, heraf ca. 34 mill. beredskabsmærker i 100 stk.ark.

20 kr. Svaner, AFA nr. 298, udkom første gang den 4.5.1942 i små helark af 4-sidet takkede mærker, der blev udsendt i håndlavede hæfter, faktisk en efternøler da hæftemaskinen jo forlængst var taget i brug. Senere, den 7.7.1953, udkom mærket i maskinfremstillede hæfter i konstruktionen 3+3, så der er ingen problemer med hensyn til oprindelsen af de forskellige forekomster af takninger.

Forfalskede parstykker. Desværre er det uhyre nemt med en skarp kniv at forfal-ske et hvilket som helst billigt 4-sidet takket mærke, eller et 4-sidet takket par-stykke til de langt dyrere 3-sidet takkede, eller til parstykker af konstruktionen 3+4 eller 4+3.

Kniven, der erstatter perforeringen, rammer ikke altid hvor den skal. Her er et 3-sidet takket mærke blevet for-breut, og den stakkels sæmler, der har faet parstykket til venstre for dette, ved ikke, om han har et ægte eller et forfalsket objekt. (herunder).

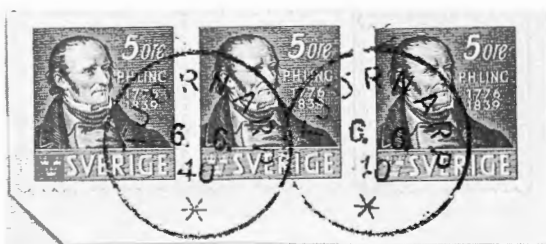

Dette parstykke kan være ægte, men det kan også være for-falsket. Målet 62 mm = 30 + 32 mm viser, at det kan være ægte. Så store udsving som 1 mm er imidlertid sjældne, så det er sandsynligvis forfalsket. (herover).

Det er en ret uhyggelig sag, men sådan er det nu engang. Man kan selvfølgelig få en mistanke, dersom den skårne kant begrænser et særligt smalt hvidt felt ved mærkebilledet, men man kan ikke engang påstå med sikkerhed, at der foreligger et falskneri.

Det viser sig nemlig ved gennemgang af et mere omfattende materiale, at det ret ofte sker, at det hvide felt mod den skårne kant er usædvanlig bredt, måske op til $\frac{1}{4}$ millimeter større end det burde være, hvis skæringen havde ramt præcist midt mellem de to mærkebilleder. Når brede felter forekommer, må tilsvarende - og altså ægte - smalle felter også forekomme.

Der er to råd man kan følge. 1) Man skal ikke acceptere noget 3-sidet takket mærke eller noget parstykke 3 + 4 eller 4 + 3 med et hvidt felt mod den skårne kant, der afviger mere end $\frac{1}{4}$ millimeter fra den regulære bredde. Denne kan måles præcist på et 4-sidet takket mærke, fra centrum af én lodret række perforeringshuller til centrum af den næste lodrette række perforeringshuller. 2) Hvis det overhovedet er muligt, skal de dyre parstykker samles som brevklip, stemplet i mærkernes kurseringstid, og med noget af stemplet gående udenfor mærkebilledet, og ud på kuvertpapiret, helst henover den skårne kant. Er dette tilfældet, kan vi være 100% sikre.

En særlig advarsel gælder 10 øre violet, Gustav V profil højre. Alle kan se, at katalogprisen for 3 + 4 og 4 + 3 parstykker at dette mærke er meget høj, og når man så erindrer sig, at der fremstilledes 34 mill. 4-sidet takkede beredskabsmærker - altså 17 mill. parstykker - så kan enhver forestille sig risikoen. Trykbestemmelse kan hjælpe, og afstemplingsdatoen er meget vigtig. Netop med dette mærke er samlerne ude for en risiko, så pas på.

OPLAGSTAL:

Vi har omtalt oplagstal for 10 øre violet Gustav V, her følger resten:

	3-sidet, skåret til venstre	4-sidet takkede	3-sidet skåret til højre
	Millioner	Millioner	Millioner
Swedenborg 10 øre	1,215	12,15	1,215
Delaware 5 øre	1,0375	6,225	1,0375
Delaware 15 øre	1,15	6,90	1,15
Gustav V 80 år, 5 øre	1,6215	16,215	1,6215
Gustav V 80 år, 15 øre	1,9455	19,455	1,9455
P. H. Ling 5 øre	2,702	27,02	2,702
Berzelius 10 øre	0,721	7,21	0,721
Linné 15 øre		Se nedenfor	
Gustav V profil 10 øre type I (AFA 265)	0,23165	2,3167	0,23165
Gustav V profil 5 øre, beredskabsmærke		32,13	
Samme fra maskinlavede hæfter	58,17		58,17
Gustav V profil 15 øre, beredskabsmærke		48,3	
Samme fra maskinlavede hæfter type I og II	27,54		27,54
Bellman 5 øre		Se nedenfor	
Slottet 5 kr., udgaven 1941	0,5647	3,3882	0,5647
Slottet 5 kr., udgaven 1953	4,13		4,13

Oplagstal for Linné 15 øre, og Bellman 5 øre kan ikke angives, da antallet af håndgjorte og maskinfremstillede hæfter ikke er registreret hver for sig. Ialt af 3- og 4-sidet takkede mærker fremstilledes 46,8 og 33,9 mill. af de to værdier.

Besøg vor stand nr. 11

**FRIMÆRKER
KILOVARER
ALBUM
og TILBEHØR
MØNTER**

NÆSTVED FRIMÆRKEHANDEL
ØSTERGADE 30
4700 NÆSTVED
TELEFON
72 32 58

ST. GABRIEL'S UNION - HVAD ER DET ?

Nordisk St. Gabriel's Union er en selvstændig afdeling af UNIO MUNDIALIS SANCTI GABRIELIS ARCHANGELI - en international organisation for samlere af frimærker, stempler og anden postal dokumentation med religiøst motiv - og er helt naturligt opkaldt efter ærkeenglen GABRIEL - skytsengel for post, telekommunikation og FILATELI. Men unionen tæller også medlemmer med samleområder som kunst, historie, litteratur, musik o.m.m.

At være Gabriel-samler er efter min mening en blanding af samlerglæde og interesse for et bestemt motiv eller tema. En kombination, der efter samlerens egen ide kan give et imponerende resultat. Dette kræver naturligvis ved siden af den filatelistiske viden nødvendig information om det valgte tema/motiv - langt mere end frimærkeblade normalt kan tilbyde. Her spiller klubmøder, byttedage og byttevenner en stor rolle og især diverse Gabriel-publikationer fx Gabriel Borealis (medlemsblad for Norden - kvartalsvis) og tysk Gabriel (månedsvi). Selv om mange ældre og/eller sjældne objekter ofte kun kan erhverves gennem køb, vil jeg dog påstå, at en tema/motivsamlings altid vil kunne opbygges til en overkommelig pris - langt billigere end en landesamling. Derfor bliver der også flere og flere motivsamlere, hvoraf de fleste nok har »et land ved siden af«.

Yderligere informationsmateriale om St.Gabriel's Unionen fremsendes med største glæde - men vedlæg venligst svarporto!!!!

Kom frem af busken og bliv medlem i Nordisk St.Gabriel's Union.
Thommy Jeppesen. Grønlandsvej 22, DK-4700 Næstved.

SEMBACH's

Frimærke- og mønthandel
Studiestræde 36 . 1455 København K
Tlf. (01) 11 72 50

Alt i frimærker haves.
Postkort - Breve søges!

Besøg vor stand nr. 8

Drejer det sig om noget
med penge?
Bankrådgiveren er altid
lige ved hånden!

PRIVATbanken
Næstved Afdeling
Vinhushgade 5 . 4700 Næstved
Telefon 03-72 31 11

**DAIHATSU
MG
SUBARU**

**RICHARD
PETERSEN**

AUT. FORHANDLER
Ringstedgade 88,
4700 Næstved,
Tlf. 03 - 72 41 11*, GIRO 5 01 24 22

NORGE, SVERIGE SPECIAL AUKTION

Vi søger allerede nu materiale
til vor auktion i februar.

Specielt søges fra Norge og
Sverige bedre klassiske en-
keltmærker samt brev, store
samlinger og partier til denne
auktion.

Kontakt os venligst for en
nærmere aftale.

**Indleveringsfrist 10. decem-
ber 1985.**

**GLOBALIA INT.
FRIMÆRKEAUKTION ApS**

Bogensevej 28, DK 5270 Odense N
Telefon 09 - 18 23 43

**Malermester
EVALD HANSEN
& SØN**

**Åderupvej 69
4700 Næstved
Tlf. 03-72 36 81**

*Alt i malerarbejde
udføres*

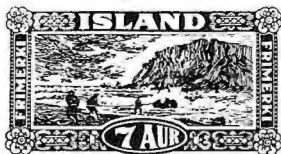
Landskabsserien fra Island 1925

af Bjarne Christensen

Indledningsvis skal det omtales, at den efterfølgende artikel kun omhandler postfrimærkerne fra denne serie og ikke de mange helsager, der blev trykt samtidig med mærkerne.

Serien blev meget populær og var gyldig i perioden 1.okt.1925 - 31.dec.1946 og bestod af 5 mærker: 7 aur grøn, 10 aur blå/brun, 20 aur rød, 35 aur rød, 50 aur grøn/brun. Mærkernes udseende er som vist på illustration 1.

III. 1

Grøn-AFA 114

Blå/Brun-AFA 115

Rød-AFA 116

Blå-AFA117

Grøn/Brun-AFA 118

Sådan startede det

På Verdenspostforeningens kongres i Stockholm 1924, blev taksterne mellem medlemslandene ændret fra de i 1920 vedtagne, således at taksten for tryksager blev 7 aur i stedet for 10 aurar, for postkort 20 i stedet for 25 aurar og for almindelige breve 35 i stedet for 40 aurar.

Denne ændring nødvendiggjorde at den islandske postadministration måtte lade fremstille nye frimærker i de ovennævnte værdier, der ligeledes skulle passe rent farvemæssigt til de samme værdier fra andre lande, der var medlem af Verdenspostforeningen.

Der havde naturligvis intet været i vejen for at benytte de tidligere anvendte Christian X-mærker i nye farver og værdier, men man havde på Island her fået en

glimrende anledning til at få en længe næret drøm opfyldt - nemlig at få frimærker med islandske motiver. Dette havde allerede været diskuteret i 1895, men da blev det kun ved snakken.

Om mærkernes tilblivelse

Serien er blevet døbt »Landskabsserien«, selvom dette ikke kan siges at være ganske korrekt, da 20 aur rød viser Nationalmuseet i Reykjavik. Denne bygning husede både Nationalbiblioteket, Nationalarkivet og Nationalmuseet. Da denne bygning indeholdt mange af Islands nationale skatte, var det meget nærliggende at vise den på et af seriens frimærker.

De 2 øvrige motiver i serien viser henholdsvis en båd, der bliver trukket på land på stranden i den havnefattige sydlige del af Island nær Vík, og Reykjavík centrum set fra Tjörninsøen i byens midte med Esja-bjerget i baggrunden.

Båd-motivet, der findes både på 7 og 50 aur, er graveret efter et foto af Ólafur Jónsson. Der er iøvrigt, rent posthistorisk, en sjov ting ved dette billede, nemlig at den anden mand fra venstre, der har fat i rebet, er postmesteren i Vík.

Reykjavík-motivet på 10 og 35 aur er taget af Ólafur Magnússon og valgt for at give publicity til Islands hovedstad.

Man var lidt sent på den fra Island med at bestille disse nye mærker, først den 13. maj 1925 skriver generalpostmester S. Briem fra Poststyrelsen i Island til Herr kontorchef Kern i København, og jeg citerer fra brevet:

»Jeg har nu gennem Poststyrelsen i Schweiz meddelt Bernerbureauet at Island fra 1. Oktober tage:

for at almindeligt enkeltvægtigt internationalt brev 35 öre

for brevkort 20 öre

og for hver 50 gr. Tryksager m.m. 7 öre

Som følge heraf maa vi faa trykt 35 öres Frimærker i Mörkeblaat, 20 öres Frimærker i Rödt og 7 öres Frimærker i Grönt.

Det er imidlertid et almindeligt Önske heroppe at faa Islandske Billeder paa de nye Frimærker og jeg tillader mig derfor at sende Fotografier hvoraf kun tre skal udvælgjes til de tre Sorter islandske Mærker. Man vilde da senere til de andre Frimærkesorter kunde benytte det eller de mest vellykkede Billeder«.

2. juni 1925 anmodes H.H. Thieles Bogtrykkeri fra Generaldirektoratet for Postvæsenet om at fremstille udkast til de 3 mærker. Prøvetrykkene leveres fra Thiele allerede den 27. juni samme år og fremsendes til Island d. 29. juni fulgt af disse ord fra generalsekretær Hollnagel-Jensen, Generaldirektoratet:

»Vi synes at Frimærkerne m.v. (helsager, red.) er særdeles smukke og haaber at Trykkene vinder ogsaa Deres Bifald. Det skal være os en Fornøjelse fremdeles at være mellemmand.«

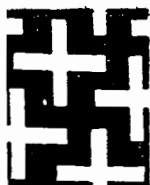
Prøvetryk fra H.H. Thiele

Den 14. juli 1925 kommer godkendelsen fra Island af de 3 første mærker og samtidig bestiller man så, efter at have set prøvetrykkene, 10 øres og 50 øres begge i 2 farver.

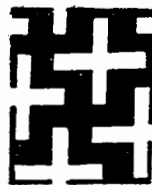
Den 21. juli 1925 skriver Thieles Bogtrykkeri til Generaldirektoratet at 35, 20 og 7 øres mærker afsendes den 25 august, men nærmere herom i oplagsoversigten. Thiele nåede dog også at få både 10 og 50 øres mærker med i samme sending.

Om trykning, papir, levering m.m.

Alle mærkerne i »landskabsserien« er trykt i bogtryk hos H.H.Thieles Bogtrykkeri i København i ark á 50 stk, kamtakket, takning $14 \times 13\frac{1}{2}$ med mærkeformat 23×40 mm på papir med vm. IV(korsvandmærke). Man skal dog her være opmærksom på, at der også på denne type findes mærker med både ret- og omvendt vandmærke (se ill.)

**Retvendt
vandmærke**

**Omvendt
vandmærke**

Begge set fra mærkets bagside

Om dette papir med vm.IV findes iøvrigt en lille kuriositet, som jeg synes bør nævnes, idet noget kunne tyde på, at det sidste af denne papirtype overhovedet blev brugt til trykningen af 814 ark 50 øre Landskabsserie, idet man fra Poststyrelsen i Island d. 13 juni 1934 beder Generaldirektoratet om at forhandle med Thieles Bogtrykkeri om trykning af 50 øre landskabstype på de ca. 900 ark frimærkepapir med vandmærke, der endnu haves til disposition. Denne antagelse bekræftes af, at man d. 27.juni skriver følgende:

»Man skal herved anmode Tit. om på Restbeholdningen af Frimærkepapir med Vandmærke, 150 Storark som kan afhentes her, at fremstille Fabrikation nr. 463. islandske Frimærker 900 ark 50 aur Grön/Brun »Kystbillede«
sign. EB

Hele bestillings-/leveringsforløbet, marginalnumre og de leverede arkantal fra Thieles Bogtrykkeri vil fremgå af efterfølgende.

7 AUR

MARG. NR.	AFS.	SKIB	MODT. BEKR.	LEV. OPLAG
274-M	25-8-25	S/S Lagerfoss	15-9-25	503.900
368-A	6-11-29	S/S Alex	14-11-29	216.550
402-Z	18-2-31	S/S Primula	24-2-31	106.250
				826.700

10 AUR

MARG. NR.	AFS.	SKIB	MODT. BEKR.	LEV. OPLAG
274-Z	25-8-25	S/S Lagerfoss	15-9-25	413.450
353-X	17-7-26	S/S Botnia	13-9-26	1.008.400
mgl.	10-4-29	S/S Island	18-4-29	512.300
385-X	30-7-30	S/S Island	8-8-30	492.750
				2.426.900

20 AUR

MARG. NR.	AFS.	SKIB	MODT. BEKR.	LEV. OPLAG
274-M	25-8-25	S/S Lagerfoss	15-9-25	1.501.250
327-G	28-1-28	S/S Gullfoss	7-3-28	1.575.000
349-O	8-3-29	M/S Dronn. Alexandrine	21-3-29	1.030.950
				4.107.200

35 AUR

MARG. NR.	AFS.	SKIB	MODT. BEKR.	LEV. OPLAG
274-M	25-8-25	S/S Lagerfoss	15-9-25	303.950
316-K	3-7-27	M/S Island	25-8-27	336.100
mgl.	20-7-29	S/S Borefors	6-8-29	83.650
mgl.	2-5-30	S/S Gullfoss	14-5-30	200.000
402-N	18-2-31	S/S Primula.	24-2-31	103.200
				1.026.900

50 AUR

MARG. NR.	AFS.	SKIB	MODT. BEKR.	LEV. OPLAG
274-Z	25-8-25	S/S Lagerfoss	15-9-25	207.400
316-H	3-7-27	M/S Island	15-8-27	245.300
368-Z	6-11-29	S/S Alex	14-11-29	211.250
429-Y	5-3-32	M/S Dronn. Alexandrine	16-3-32	201.100
463-Y	18-7-34	mgl.	23-8-34	40.700
				905.750

Blækannullering

Nummerstempel

Frü. Inger Löchte Blöndal

Parkalle 1.
Aarhus.
Danmark.

Brev til Danmark/stp. København omk./porto som til indland.

Om mærkernes brug

Da disse mærker havde en gyldighedsperiode på ca. 21 år, er det klart at mærkerne har været brugt på mange forskellige måder, hvilket klart fremgår af de mange stempeltyper, der ses på mærkerne: Alm. islandske stempler, nummerstempler og en del udenlandske stempler, hvilket skyldes at en stor del af posten til udlandet gik som skibspost. Først benyttedes serien som vedtaget i Stockholm, senere til opfrankering sammen med andre mærker, endelig findes mærker stemplet »Tollur«. Disse mærker udleveredes til kunderne som kvittering for betalt told, dette er dog i høj grad sket for at bruge restoplagerne også efter kurseringstiden var forbi.

Islandsk
brotpepostempel

7 aur stemplet »Tollur«

Om varianter

I en serie som denne med relativt store oplag af nogle af mærkerne og trykt i bogtryk, er der selvsagt en masse varianter opstået på forskellig vis, nogle som matricefejl ved fremstillingen af klicheerne andre p.g.a. beskadigelser i trykforløbet. Man vil på disse mærker, som på andre bogtrykte mærker, ofte se farvede »skurestriber« tværs over mærkerne. Disse striber strammer fra rengøringen af klicheerne. Hertil brugte man en stiv børste, og der skulle ikke børstes meget, før der kom disse striber.

10 aur/hage på »M«-pos.15

20aur/»Brækket vindue« i nederste række - pos.33

Fyrir **509 Reykjavík**

Fylgibréf 105

Hér með 1 bðggull

Verð _____

Póstkrafa *aflefu krónur fjögur og fimm*

Viggó Matanæsson
Dýra fínt

Vigt
gmi.
750

Eyðublað nr. 11.

7. — '31)

Burðargjald bðggla innanlands

ISLAND

3500	120
4000	130
4500	140
5000	150
5500	160
6000	170
6500	180

Nr. _____

Póstkrafa
Remboursement

9000	230
9500	240
10000	250

sem
hafa
fengið
þá
se
hverj

Indenlandsk følgebrev m/opkrævning - porto 105 øre = 1 pk. 50 øre + pr. 500 gr. 10 øre = 20 øre, + opkrævning op til 12 kr. = 15 øre + pr. forsendelse for opkrævning = 20 øre. - Ialt 105 øre.

Om rullemærker, eller rettere, mangel på samme

Nok kun de færreste ved, at der har været forsøg igang med at levere disse mærker i ruller til frimærkeautomater.

Poststyrelsen i Island skriver d. 15. juli 1931 til Generaldirektoratet at man påtænker at indføre frimærkeautomater, og derfor spørger om mulighed for fremstilling af frimærkeruller som vedl. prøve, af henholdsvis 5 øre almindelig (Chr.X), 20 og 35 øre almindelig (landskabstypen). Ifald det kunne lade sig gøre ville man gerne udbede sig 100 ruller á 500 stk. af hver slags, og Generaldirektoratet svarer d. 21. juli 1931:

»I anledning af Tit's Skrivelse af 15. ds., angaaende Fremstilling af visse Frimærkeverdier i Ruller skal Gd. oplyse at de her benyttede Maskiner til trykning af Postfrimærker ikke er indrettede til Fremstilling af Frimærker i Ruller således som herved tilbageflg. prøve. Det paagældende trykkeri benytter derfor den Fremgangsmaade at fremstille Rullerne ved Sammenklæbning af de enkelte Rækker Frimærker, som udtages af almindelige Frimærkeark, jfr. vedlagte Rulle 7 øres Frimærker. Denne fremstillingsmaade kan dog i visse særlige Tilfælde medføre mindre Ulemper.

Man henleder samtidig(Tits) Opmærksomhed på, at da de islandske Frimærker af Landskabstypen er fremstillede i Dobbeltformat, vil Frimærkerullerne blive dobbelt saa brede som Pröven, eller hvis Sammenklæbningen foretages på den smalle Led, dobbelt så tykke som Pröven, forudsat at hver Rulle ønskes med 500 stk. Frimærker.

Idet bemærkes, at der intet vil være til hinder for at levere Poststyrelsen Frimærkeruller fremstillede paa den anførte Maade, forsaavidt dette maatte ønskes, skal man tilføje, at det her er under Overvejelse at lade anskaffe Maskiner, der er istand til ogsaa at fremstille Frimærker i uafbrudte, perforerede Strimler.»
Sign.EB

Svaret fra Island indløber d. 17. nov. 1931 og lyder som følger:

»I anledning af det ærede Generaldirektorats Skrivelse af 21.juli d.A. B.6 Nr. 2489/1931, har man den Ære herved at meddele at man har foranstaltet Frimærker fremstillede i Ruller for Frimærkeautomater for at undgaa mulige Ulemper ved Sammenklæbning af de enkelte Rækker Frimærker.

Man tilbagesender herved vedlagte Rulle 500 Stk. 7 öres Frimærker med Tak og Undskyldning for den foranledigede Uleilighed.»

Sign. S.Briem

Afrunding

Som det forhåbentlig er fremgået af denne artikel, er der en masse spændende ting, man kan tage fat på med denne series få mærker. Mange ting er der ikke gået i dybden med, f.eks. stempler og varianter, men forfatteren arbejder videre også med disse ting, så skulle det vise sig, at der var andre samlere med samme interesse, eller samlere, der har ting liggende med relation til emnet, eller har spørgsmål de gerne vil have uddybet, hører jeg meget gerne herom på nedenstående adresse:

Bjarne Christensen, Syvendehusvej 18, 2750 Ballerup.

Referencer:

Torben Jensen, Islandsgruppen

Jón Adalsteinn Jónsson, One Hundred Years of Icelandic Stamps

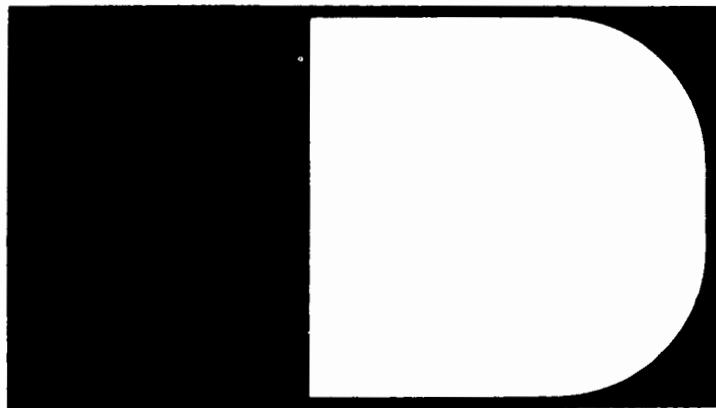
Félag Frimerkjasafnara: Handbók um Islensk Frimerki.

★ TV
★ RADIO
★ HI-FI
★ GRAMMOFON-
PLADER

72 09 13

v/ DAN STAMPE PETERSEN
JERNBÅGEGADE 4

DANALITH A/S

Ingeniører & Entreprenører
Ramsingsvej 32 - DK- 2500 Valby
Tlf. 01-46 70 22

NOGET PÆNT
NOGET INTERESSANT
NOGET POSTHISTORIE

MED PÅ RÅD

A/S ROBERT **BECHSGAARD** FRIMÆRKER
JULIUS THOMSENSGADE 7 - DK-1974 KØBENHAVN V - 01-35 68 32

Danske firmaperforeringer

Jeg samler på huller

P.Engelbrecht 5464 BRENDERUP FYN

Men kun den slags der findes i frimærker, og som er anbragt der af et firma eller en offentlig myndighed for at undgå, at personalet snupper af frimærkekassen. Man kunne kalde det **beskyttelsesperforering** (som man gør i Sverige), men danske samlere kalder det firmaperforering eller perfin, det sidste et låneord fra engelsk. Efter at den første perforeringsmaskine blev taget i brug i England i 1868, bredte fænomenet sig efterhånden til andre lande, og i Danmark blev de første tilladelser til at benytte »gjennemprikkede« frimærker, som det dengang hed, givet af Generaldirektoratet for Postvæsenet i februar 1876.

Fig. 1 viser et brev afsendt af S. Seidelin, København den 15. juni 1877, vel nok et af de tidligste danske breve, der endnu eksisterer med perforeret frimærke. S. Seidelin står øverst på første side af den registreringsliste, som er ført af postvæsenet over de firmaer, der har fået tilladelse til at anvende perforerede frimærker til frankering. Listen dækker perioden fra februar 1876 til og med juli 1917, efter hvilket tidspunkt der ikke længere krævedes tilladelse.

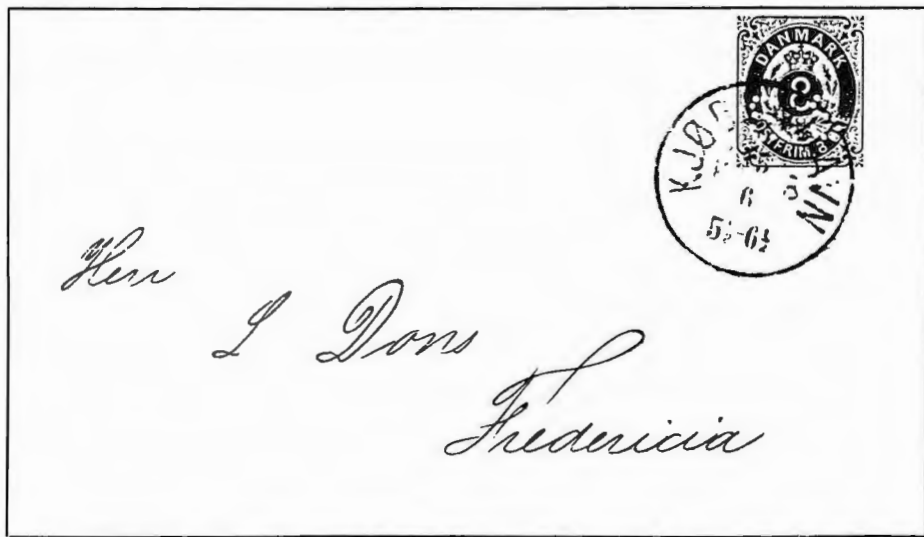

Fig. 1

Når Generaldirektoratet sendte tilladelsen til firmaet, blev også det stedlige postkontor underrettet, idet der dog for det københavnske postområde blev givet besked til Overpostmesteren i København. Fra dette embede, der oprettedes i juli 1850, er bevaret »Tjenstlige Meddelelser« fra 1905. Disse gav ved ensartede meddelelser bl.a. orientering om, hvem der havde fået sådanne tilladelser til samtlige

københavnske posthuse. Ved en nøje gennemgang og sammenligning med Generaldirektoratets registreringsliste viser det sig, at der er nøje overensstemmelse mellem de to kilder, hvilket styrker deres troværdighed. På den anden side bør det nævnes, at jeg i min samling har perforerede frimærker fra mere end 80 firmaer (i forhold til de 236 registrerede) i løbet af det samme tidsrum, hvis navne **ikke** er anført i disse kilder. Dette skal dog sammenholdes med, at næsten alle disse firmaer var bosiddende udenfor det københavnske postområde, og at der først i december 1913 blev givet offentlig meddelelse, - i »Anordning om Posternes Benyttelse« - , om at der skulle søges tilladelse, så i realiteten var bestemmelsen kun bekendtgjort i de sidste knap 4 år af hele dens levetid på 41 år. Efter at jeg, - som så mange andre - , i årevis havde smidt tusinder af perforerede frimærker i papirkurven, indså jeg endelig i 1966, at her var et interessant felt, der indbød til at samle utraditionelt og for en billig penge, da disse mærker blev anset for makulatur. Så efterhånden hobede der sig et aneligt materiale op, også fra andre lande, så jeg en overgang samlede perfins fra hele verden. Samtidig lykkedes det mig heldigvis at få fat på en del postforsendelser i hel stand, sådan at jeg tilsidst kunne begynde at systematisere det lidt.

513

Fragtbrev

Færgeriets nr. _____

Til Hr slagterm. _____

C.I. Alber,
Norbby, Fangø.

Bemærk:
Værdi kan ikke angives
for det ved færgeriet
indleverede gods.

Efterkrav: _____ kr. _____ øre

Til fragtbrevet til efterkravsfordelser skal hæftes en af afsenderen udfyldt,
til denne stilet og med postfrimærker frankeret postanvisning (indbetaling)

Mærke	Antal	Indpaknings- måde	Indhold	Vægt (hvis, angivende)	Afsenderens frankatur- påtegning
adr	1	kasse	ferske pølser	58	

Godset { indleveret d. 4 OKT. 1958
 { udleveret d. /

(Udfyldes af afsenderen)

Esbjerg Andels - Slægteri
(Afsenderen)

(Fremmedgodsmærker)

Bet. 40 (4.43 A.S.S.)

Fig. 2

Det gik op for mig, at det var vigtigt at få klarlagt tre ting; for det første at skaffe et billede af selve perforeringen og indordne den i et alfabetisk system; for det andet at få oplyst, hvem der som afsender havde brugt perforeringsmaskinen, og for det tredje skulle man fastsætte brugsperioden, kort sagt tre spørgsmål:

Hvordan ser den ud?

Hvem har brugt den?

Hvor længe har den været brugt?

Under hensyntagen hertil har jeg så opbygget min samling dels ved at samle løse mærker fra flest mulige udgaver af hver perforering og dels hele forsendelser med brugerangivelser.

Under sorteringen af det perforerede materiale fandt jeg også nogle specielle ting, såsom velgørenhedsmærker, gebyrmærker, postfærgemærker og bypostmærker. Som et eksempel herpå vises i fig. 2, hvorledes Esbjerg Andels Slakteri har anvendt postfærgemærker med perforeringen »53« til levering af varer som færgegods til slagtermestre på Fanø.

I det kildemateriale, jeg i årenes løb har gennemgået, har det aldrig været udtrykkeligt nævnt, at det var **tilladt** at perforere helsager, men også dem kan man finde, både frimærkeomslag til korsbånd, brevkort, konvolutter og korrespondancekort. Som et eksempel vises i fig. 3 et omslag fra Aabenraa Amt, hvor man har anvendt en maskine, der kan gennemhulle 5 mærker i vandret plan på én gang.

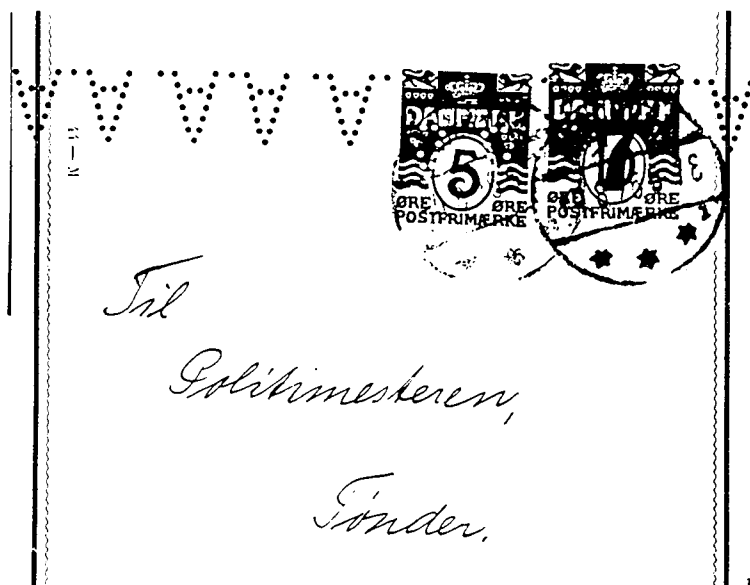

Fig. 3

Men også udenfor den postale filатели findes der usædvanlige ting. Således findes der perforerede frigørelsesmidler til jernbane og stempelafgift, og indenfor de ikke frankeringsgyldige mærker er der fundet både julemærker og andre velgørenhedsmærker, af nogle benævnt »cinderella« mærker. I fig. 4 vises det indtil dato eneste kendte brev med et perforeret afstemplet julemærke anvendt i julen 1909 af firma Holger Petersen, København.

I årene efter 1917 anvendte et stedse stigende antal firmaer de perforerede frimærker, men i 1923 dukkede de første frankostemplingsmaskiner op i Danmark, og det betød begyndelsen til enden for de perforerede frimærker, således at der idag kun er ca. 30 brugere tilbage. Disse firmaer har bl.a. et specielt frankeringsbehov fra forskellige filialer, og de ser det som en fordel at kunne fordele de per-

forerede frimærker til disse steder, der så kan afsende deres post uden at være henvist til at skulle aflevere posten til frankostempling på et centralt sted. I spørgsmålet om lønsomhed kan perforeringsmaskiner godt konkurrere med frankostemplingsmaskiner.

Men selv om der i 1923 satte en nedgang ind, har vi dog alligevel indtil maj 1985 fundet ialt 1028 forskellige danske firmaperforeringer. Tallet er stort i forhold til de andre nordiske lande, Sverige med 161, Norge med 106, Finland med 10 og Island har ingen, men lille i forhold til Tyskland med ca. 13.000 og England med ca. 18.000.

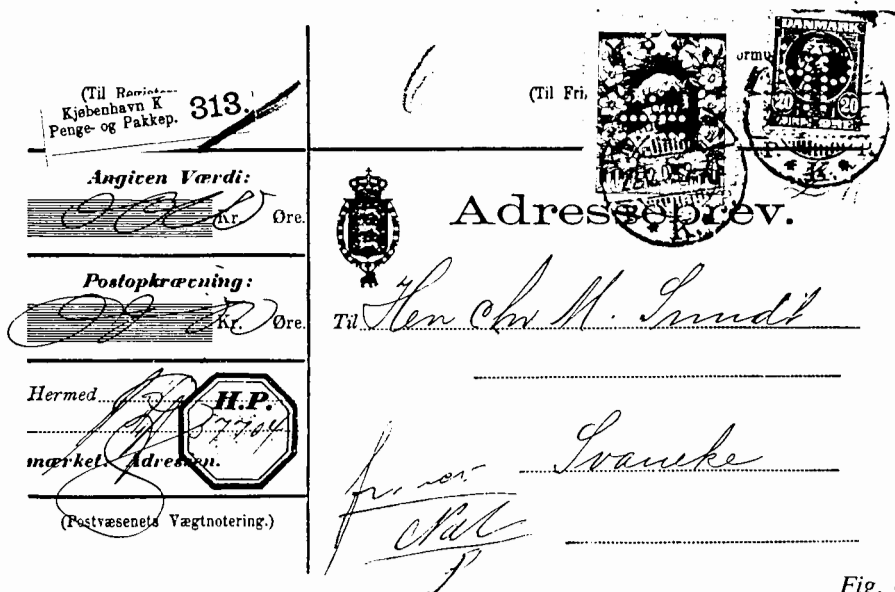

Fig. 4

Der blev igennem mange år arbejdet på at få skabt et katalog om dette emne, og en god begyndelse hertil blev offentliggørelsen i Posthistorisk Tidsskrift i 1974 af en artikel af nu afdøde Julius Østergaard Hansen, Middelfart, med over 900 illustrationer. Vi »perfinister« betragter denne samler som pioneren på dette felt, og vi skylder ham megen tak for hans store indsamling af materiale og banebrydende arbejde i forskning. Der blev gjort andre tilløb, bl.a. i USA, og så endelig i august 1983 kom det første egentlige katalog. Selve kataloget indgår som en del af en større helhed, »Håndbog over danske firmaperforeringer«, der bringes i løsladssystem i mindre portioner i bladet »Perfinisten«, og som om nogle år vil omfatte over 400 sider. Kataloget, der på 120 sider rummer 1010 forskellige perforeringer afbildet i sand størrelse, over 600 afsenderangivelser, brugsperioder og sjældenhedsgrader, er også lavet i løslade format A-5. Foruden artiklerne til håndbogen bringer »Perfinisten« også tillæg og rettelser til kataloget, og numrene 9, 10 og 11 fra 1984 og 1985 med ialt 56 sider viser også 18 perforeringer, der er nyopdaget efter katalogudgivelsen. Kataloget koster kr. 54.- og Perfinisten 9-11 kr. 45.- incl. porto og kan fås tilsendt mod indbetaling til girokonto nr. 3 06 03 73.

Jes Pors

Frimærkehandel

Godthåbsvej 207

2720 Vanløse

Tlf. 01-10 36 16

Frimærker købes og sælges

Besøg vor stand nr. 3

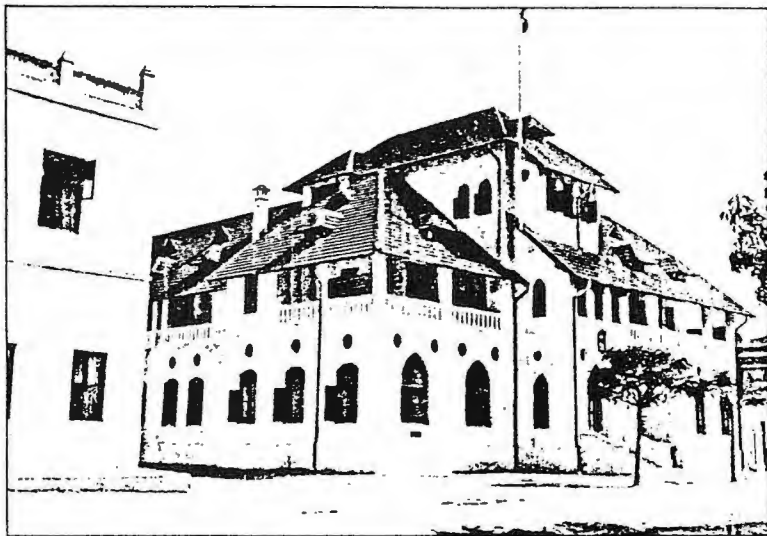
Tysk-Østafrika

Ved Finn Beierholt

Hvad er det? Ja, ældre frimærkesamlere ved besked, men de yngre frimærkesamlere, siger det dem noget? Men hvis jeg oplyser, at landet i dag hedder Tanzania - så er de sikkert med! Det er et land, hvor vi samler ind til U-landshjælp på lige fod med mange andre lande i Afrika. (Bare synd at vi skal lære de nye lande at kende på den måde)

Ifølge historiebøgerne har kyststrækningen været kendt af grækerne meget længe, og blev i det 8. årh. besøgt af arabiske handelsfolk. I begyndelsen af det 16. årh. kom portugiserne til kystlandet, men de formåede ikke at sætte sig fast på grund af modstand fra araberne. I det 17. årh. beherskede araberne fra Oman kystlandet. I 1837 flyttede Oman-sultanen sin residens til Zanzibar, og herfra kom de arabiske slavehandlere tilbage til kysten. Omkring midten af det 19. årh. begyndte tyskerne at interessere sig for området, og i 1884 overtog et tysk selskab dele af landet. I 1891 indgik det i kolonien Tysk-Østafrika, efter at grænsen til det britiske Kenya var blevet fastlagt i 1890. Men hvor længe fik Tysk-Østafrika så lov til at bestå? Ja, det kan vi lade frimærkerne fortælle!

En enkelt mand - Carl Peters - opretter i 1884-85, det tysk-østafrikanske kompagni og den 1.1.1891 overtager den tyske regering styret af Tysk-Østafrika fra det tyske kompagni. (Befolkningen er på dette tidspunkt 6-7 mil. afrikanere inkl. Rwanda og Burundi. Tyske tropper overstiger aldrig 3.000 mand til at kontrollere denne store befolkning).

Postamt in Darassalam

Tyske frimærker blev anvendt fra 1893 - provisorier - overstemplet med møntenheden PESA. Men forinden vi fordyber os i frimærkerne og deres historie, bør vi kaste et blik i kataloget under Tysklands kolonier. Ser vi i AFA, er der 40 hovednumre. Alt efter pengepungen, er disse til at få for de aller fleste. Dog kan det knibe med at få ægte stemplede af de høje værdier!

Jeg har dog foretrukket at sætte op efter MICHEL special katalog, fordi tysk grundighed ikke er at foragte, når vi taler frimærker. Det viste sig hurtigt, at jeg havde »varianter« i forhold til AFA, så derfor blev det MICHEL ved opsætning af katalogsamlingen. Og som det vil ses af den første planche, blev også frimærker fra Tyskland anvendt uden overtryk. Iøvrigt vil De ved selvsyn se, at de enkelte plancher taler for sig selv.

Efter opsætning af en katalogsamling viser det sig ofte, at man får en del mærker tilovers - dubletter der kan anvendes til bytning i klubben etc. Ved eftertanke kom jeg dog på andre ideer for disse dubletter, og da jeg tillige havde anskaffet mig mere litteratur om tyske kolonier (specielt DEUTSCH-OSTAFRIKA af dr. Heinrich Wittmann), fik jeg anvendelse for dubletterne til en »stempelsamling«. Det skal nemlig bemærkes, at der i 1891 blev påbegyndt bygning af en jernbane fra Tanga, og denne nåede Mombi i 1905 og Moshi i 1911. Tillige blev der bygget en anden jernbanelinie mellem 1904 og 1914, nemlig fra Dar es Salaam til Kigoma.

Var der mulighed for at få frimærker med tydeligt stempel, fra de byer som lå ved disse to jernbanelinier?

Ja, blandt mine dubletter var der materiale, der kunne anvendes! Og så gik jagten ind for at få mere! Men det er svært at få materiale med tydelige bynavne (at der også er banepost, feltpost etc. gør jagten og studiet mere spændende!). Men af og til lykkedes det at få et hul stoppet - glæden er stor! Men hvor »jagtes« disse mærker, - for stemplede skal de være. (Alle tyske kolonimærker er trykt i Berlin og selv nu længe efter, findes der arkvis af ustemplede frimærker, der dog aldrig har set det land, hvis navn de bærer!). Ved rejser i Tyskland har jeg fået et par »faste« frimærkehandlere, jeg besøger. Ikke altid er der gevinst, men lidt snak falder der af, ligesom tips bliver modtaget med taknemmelighed. Ved et besøg i New York for nogle år siden, fik jeg »støvet« en frimærkehandler op, der havde tyske kolonier, og herfra stammer de belgiske besættelsesmærker, der blev anvendt ved sammenbrudet i 1918. Tillige har jeg hos frimærkehandlere i London fået gode kontakter. Dog er det endnu ikke lykkedes at få fat i breve til en overkommelig pris. Men hvorfor ikke i København vil sikkert en eller anden spørge? Der er intet **stemplet** materiale hos københavnske frimærkehandlere. Annoncer i danske frimærkeblade har heller ikke givet gevinst - men det skærper interessen at få afslag!

Fig. 1

At der stadig er store muligheder for udbygning, siger sig selv ved gennemsyn af litteratur, f.eks. de mange stempeltyper fra de forskellige byer, ligesom bane-stempler og militærstationer er et kapitel for sig. Allerede i 1910 kom de første frimærkehæfter indeholdende 4 og 7½ heller (Fig.1). Mærker herfra afviger måske fra de frimærker, der er trykt i ark? Ja, med lidt tålmodighed vil det måske vise sig.

Hovedstaden i dagens Tanzania hedder stadig Dar es Salaam, og det betyder fredens by. Navnet er iøvrigt arabisk.

Har denne artikel givet anledning til at samle på ældre kolonier, er den ikke skrevet forgæves, men husk stemplede frimærker!

Globe/Hellerup Frimærkehandel

Tranegårdsvej 29 • 2900 Hellerup
Telefon 01 - 62 07 92 • 01 - 62 37 11

- ønsker alle velkommen på vor stand

nr. 12

Giv din samling et særpræg

Østeuropa, Oversø:

Komplette serier, Blokke

Motivfrimærker:

Spejder, Sport, Dyr, Skibe m. m.

Posthistorie fra hele verden.

Prislister udsendes regelmæssigt

Kim Taylor, Frimærkehandel

Park alle 92

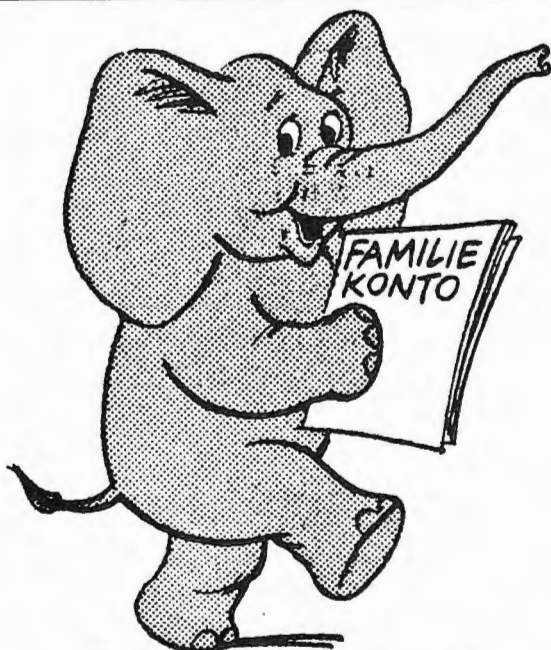
DK- 2650 Hvidovre

Tlf. 01-47 37 25 (efter 19)

Vi mødes på »Glas og Frimærker«

stand nr. 2

Få en Familiekonto - og tryghed i økonomien.

Med en Familiekonto i Handelsbanken får De en budgetoversigt, der giver Dem overblik over det, der skal betales i løbet af året.

HANDELSBANKEN
altid med i billedet

DIT LOKALE TEAM GÅR IND FOR DIG

**NÆSTVED
DISKONTOBANK**

Sydsjællands Frimærkecenter

**Toldbod Torvet
4700 Næstved
Tlf. 03-73 55 75**

Husk mandag lukket

**KØB - SALG
BYTTE**

Besøg vor stand nr. 9

Murermester Peter Knudsen

Holbergsvej 149 • 4700 Næstved • telefon 03 - 73 49 90

**Alt i støbe-, flise- og
murerarbejde udføres**

CENTRUMFRIMÆRKER

KØB • SALG • VURDERING

Gl. Kongevej 74 D, 1850 København V, Telefon 01 - 24 72 78

Privat J. HORNBEK, Telefon 01 - 17 65 35

Filatelistisk KRUMSPRING i Japan

Kr. Wilhemsen

Skandinavisk Japan Samlerforening

Originalmærket

»Prøvetrykket«

De fleste frimærkesamlere kender sikkert de japanske frimærker, som dem der bærer navnet NIPPON og for de tidlige mærkers vedkommende, som »dem med Solen foroven i frimærket«, idet man mener at vide, at »solen« er symbolet for den opgående sols land.

Som det er tilfældet med mange andre japanske forhold, så har men fået dette »galt i halsen«. Tegnet er ingen sol, men en såkaldt KIKU - en stiliseret krysantemum - det kejserlige japanske våben.

De japanske frimærker byder på mange morsomme oplevelser, hvoraf jeg vil fortælle om et specielt japansk krumspring i forbindelse med udgivelsen af et mærke, som udkom den 20. maj 1959 i forbindelse med »Den filatelistiske uge«, en årligt tilbagevendende begivenhed.

Dette frimærke, som er tilrettelagt af HASABE HIDEO, er en fotogengivelse af et gammelt træsnit. Mærket er normalt takket med 13 × 13,5. Som sædvanligt i forbindelse med udgivelsen af et nyt frimærke, bliver der også fremstillet et MIHON-mærke (specimenovertryk) med et rødt overtryk af de tre HIRAGANA-tegn, der betyder MIHON. Usædvanligt er det, at der er meget stor afstand mellem tegnene, idet MI er placeret lige over hovedet på damen til venstre i billedet.

HO er placeret over hænderne på den bageste dame, mens tegnet N findes bag denne dames ryg.

De færreste har imidlertid haft lejlighed til at studere et utakket prøvetryk af dette mærke.

Prøvetrykket er i original størrelse og originale farver - det gule bundtryk synes dog at være en ubetydelighed mørkere end originalen. Mærkerne er altså helt identiske bortset fra MIHON-overtrykket, som er udført med mindre tegn, der er placeret tæt sammen efter værditallet, 10 og foran hovedet på den bageste dame. MIHON-overtrykket er også i rødt ligesom de »originale« MIHON-udgaver, men blot mindre i størrelse.

Der blev kun trykt 2000 eksemplarer af disse utakke MIHON-mærker, der oftest kaldes »prøvetrykkene« fordi trykarkene ikke er perforeret og forsynet med trykkeri-navn nederst i arkranden, som det er sædvane.

Alle 2000 mærker er blevet klippet ud i enkeltmærker og disse er indklæbet i udstillingskataloget til det 9. »ALL JAPAN STAMP EXHIBITION«, der blev afholdt i perioden 19. til 24. maj 1959 i Tokio. Kataloget blev solgt for 150 Yen incl. »prøvetrykket«.

Fra informerede kilder i Japan er det oplyst, at det tidligere »All Philatelic Association« ikke længere var en »filatelistisk organisation« på den måde, dette opfattes i »Vesten«. Den var omdannet til »ALL-JAPAN STAMP PUBLICATION ASSOCIATION« og var nu et organ under ministeriet for postale tjenester. Der er altså ikke længere tale om propaganda organisation under det japanske postvæsen, uden at der skal bores mere i dette forhold.

Imidlertid var organisationen ikke blevet udtyret med finanser fra postvæsenet til sin PR-virksomhed.

For at råde bod på dette forhold havde de ansvarlige for denne »statslige« organisation et møde, hvor det blev besluttet, at

a) de 2000 »Prøvetryk« skulle indklæbes i udstillingskataloget for den frimærkeudstilling, som afholdtes den 19. til 24. maj 1959.

b) Japanske frimærker skulle eksporteres til udlandet gennem JETRO (Japanese Export Trade Organization).

c) Det Japanske Turist Bureau skulle opmuntre turister til at købe japanske frimærker som souvenirs.

d) Fotografier af de originale tegninger til nye frimærker skulle trykkes og sælges.

Frimærkesektionen i postministeriet var bekymrede for, at »prøvetrykkene« kunne blive brugt til frankering (selv om de koster 15 gange pålydende) og insistere på, at mærkerne skulle overtrykkes med MIHON (Specimen), før de blev benyttet i kataloget.

Forslaget med at udgive dette »prøvetryk« i et begrænset oplag kom fra en velkendt skikkelse i den kommercielle japanske filateli.

Denne lidt »snuskede« fremgangsmåde kunne have været forsvarlig, hvis der var trykt et større antal mærker, således at et større antal samlere kunne få lejlighed til at komme i besiddelse af »prøvetrykket«.

Det er blevet nævnt, at postministeriet på grund af den voldsomme kritik, som »prøvetrykket« afsted kom, skulle have besluttet at udgive yderligere eksemplarer af »prøvetrykket«, men om dette er tilfældet er man ikke bekendt med.

Kilde: ISJP. (Robert P. Alexander)

Tryksager er mange ting:

Vi klarer nemt dem alle!

Asnæs Bogtrykkeri

Vestervangen 19 · 4550 Asnæs · Tlf. 45 01 01

Holmegaards Glasværks Historie.

Mogens Schlüter

Det var Renaissanceen, der i Danmark begynder med Reformationen 1536, som skabte den første interesse for glas i Danmark med sine krav om lyst og fest. Det ældste glasværk i Danmark, ja, i hele Norden, blev bygget ca. 1550 ved Mariager Fjord i Jylland. Senere blev der bygget en lang række små glasværker i skovene i det østlige Jylland, men det hele stoppede igen efter 100 års forløb ca. 1660 på grund af mangel på brændsel.

Brændsel har altid været de gamle glasværkers største problem, derfor blev glasværkerne lagt ude i skoven, men de danske skove var ikke store nok, og da man i 1740'erne igen ønskede at bygge glasværker blev det derfor gjort i Norge, hvor der var umådelige mængder af træ. På den tid var Danmark og Norge ét land med fælles konge, og de norske glasværker fik eneret på at sælge glas til Danmark.

Under krigene med Napoleon i årene efter 1800 blev den danske flåde erobret af England efter Københavns bombardement i 1807. Dermed blev Danmark og Norge i praksis adskilt, en adskillelse der blev endelig stadfæstet ved freden i Kiel 1814. Årene efter de store krige var overalt i Europa meget vanskelige, også i Danmark, hvor man fik statsbankerotten i 1814 med deraf følgende store økonomiske vanskeligheder.

Luftfoto af Holmegaards Glasværk.

Det første danske glasværk 1825.

Der blev derfor gjort meget for at ophjælpe en hjemlig industri, for at udnytte landets resourcer, og det var på denne baggrund, at ejeren af Holmegaards Mose, lensgreve Danneskiold-Samsøe, fik den ide at bruge tørv i mosen som brændsel for et glasværk, dels fordi vi ikke havde nogen glasværker efter adskillelsen fra Norge, og dels fordi glasværker brugte store mængder brændsel.

Lensgreven, der havde fået ideen til denne fabrikation, døde desværre inden værket blev påbegyndt, men hans enke, **lensgrevinde Henriette Danneskiold-Samsøe**, fortsatte med planerne. Hun indkaldte en norsk glasmager, Chr. Wendt, som sammen med sin søn Peter byggede det første glasværk siden Renaissanceen ved Holmegaards Mose, hvor produktionen begyndte d. 5. november 1825.

Værket fik navnet **Holmegaards Glasværk** efter Herregården Holmegaard, fra hvis mose tørv blev hentet som brændsel i nøjagtig 100 år. Tørv er et brugbart brændsel, blot det er tilstrækkeligt tørt, men det voldte ofte vanskeligheder for produktionen, hvis sommeren havde været for våd. Trods alt gik det over forventning godt, og værket voksede langsomt.

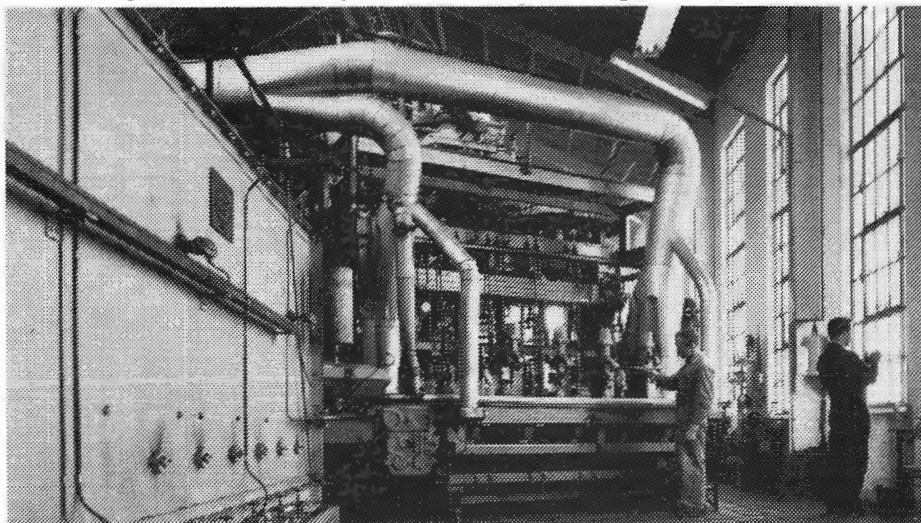
Den gamle portnerbolig.

Produktionen

Man begyndte med at fremstille billige flasker, brune eller grønne, og hentede hertil glasmagere fra Norge. Efter 10 års produktion syntes man, det gik så godt, at man ville prøve noget andet, noget bedre, og begyndte at producere serviceglas, kander, skåle osv. alt det, som Holmegaard er kendt for i dag. Hertil byggede

Efter 20 års produktion blev der behov for flere flasker, og man byggede da et nyt glasværk, men denne gang i nærheden af København for at komme ind til det store marked i hovedstaden, hvor ca. en trediedel af Danmarks befolkning boede. Værket, der startede produktionen i 1847, fik navnet **Kastrup Glasværk**. Det lå på Amager lige nord for det sted, hvor man langt senere byggede flyvepladsen. Man flyttede nu hele produktionen af flasker ind til Kastrup værket, mens man på Holmegaard fortsatte og udvidede produktionen af serviceglas. De to værker fortsatte under samme ledelse indtil 1873, da lensgreve Danneskiold-Samsøe solgte Kastrup Glasværk til et selvstændigt aktieselskab, der snart efter overtog en lang række andre flaskeglasværker, der efterhånden var blevet bygget i danske provinsbyer: Aalborg, Aarhus, Odense, Helsingør, Hellerup og på Frederiksberg. Denne koncentration af flaskeproduktionen medførte, at man på glasværket i Hellerup i 1912 kunne starte den første helautomatiske flaskemaskine i Danmark.

På Holmegaard fortsatte man produktionen af serviceglas. I 1880'erne indførte man halvkrytal eller klangglas, som det blev kaldt, og fra ca. 1910 indførte man den langt billigere afsprængning af vinglassenes top. Alle vinglas på den tid var kopier af udenlandske glas, man kendte ikke designere, og ingen vidste, hvem der havde tegnet de klassiske vinservicer, som var kendt over hele Europa. I 1923 indledte man et samarbejde med Den kongelige Porcelainsfabrik om udførelse af servicer til porcelænfabrikkens stel, og dette førte til ansættelse af den første kunstner i dansk glasindustri, **Orla Juul Nielsen**. Han blev fra 1927 afløst af arkitekt **Jacob E. Bang**, der var eneste kunstner til at skabe en moderne dansk glaskunst i årene lige før og efter 1930. Fra den tid er alle Holmegaards glas blevet designet af en kendt kunstner. I 1942 blev Jacob Bang afløst som kunstner af **Per Lütken**, der nu i mere end 40 år har været Holmegaards ledende designer og mere end nogen anden præget Holmegaards produktion, i de senere år i samarbejde med en lang række andre designere, bl.a. **Michael Bang**, Jacob Bangs ældste søn.

Helautomatisk flaskemaskine.

Kastrup og Holmegaards Glasværker.

Kort efter at Holmegaard var begyndt at fremstille moderne kunstglas, tog man igen produktionen af emballageglas op i 1935. Man anskaffede en helautomatisk flaskemaskine og begyndte en produktion af mælkeflasker. Denne produktion er siden blevet udvidet mange gange til det, som i dag kaldes E-afdelingen, og i dag er Danmarks eneste fabrik for fremstilling af glasemballage.

Glasmaker i arbejde.

Inden da er der gået følgende udvikling. Både Kastrup og Holmegaard Glasværker fremstillede efterhånden stort set de samme varer. Kastrup med overvægten på flasker, men også med en ikke ubetydelig produktion af serviceglas, Holmegaard med den største danske produktion af mundblæst glas, men efterhånden også en betydelig produktion af flasker. Det medførte, at de to firmaer i sommeren 1965 blev slået sammen til ét firma under navnet: Kastrup og Holmegaards Glasværker. Det nye firma havde fire glasværker: Kastrup, Hellerup, Holmegaard og Odense. På de tre første værker blev der produceret emballage på maskine, på de to sidste mundblæst glas.

På grund af oliekrisen og hele den økonomiske afmatning i 1970'erne blev først fabrikken i Hellerup nedlagt i 1975 og i 1979 Kastrup Glasværk. Begge fabrikker led under pladsmangel, mens man på Holmegaard kunne udvide emballageproduktion til i dag at fremstille 1,5 mill. enheder i døgnet. Da Kastrup fabrikken blev nedlagt skiftede firmaet navn til **Holmegaards Glasværker**, nemlig Holmegaard og Odense. På fabrikken i Odense fremstilles firmaets særlige produktion af glas til lamper.

Den danske glasindustri har undergået mange forandringer. Fra på et vist tidspunkt at omfatte ca. 15 glasværker, er der nu kun to tilbage, hvoraf Holmegaard er langt den største, det Holmegaard hvor de første danske glas blev blæst for 160 år siden. Men der skulle ske endnu en betydelig forandring, idet Holmegaards Glasværker i foråret 1985 blev fusioneret med Den kongelige Porcelænsfabrik og Georg Jensens Sølvsmedier under navnet »Royal Copenhagen«. Man råder hermed over en væsentlig del af dansk kunstindustri, specielt den hvis varer bruges på bordet, glas, porcelæn og sølv, og venter med den nye sammenslutning at kunne erobre hele verden.

Samler system Sikker og præsentabel

Frimærker. Breve. Postkort.
Maximumkort. Arksdele. Blokke.
F.D.C. E.T.B. Firklok. Hæfter.
Rullemærker. Ark. Årsmapper o.s.v.
+ Mønter.

Dansk-Safe

Leragervej 14,
4174 Jystrup
Tlf. (03) 62 83 14
Giro: 7 32 19 02

Det betaler sig at være godt forsikret!

Exam. Assurandør Per Knudsen

Telefon 03 - 75 03 89

GARDINFAKTA

Ring efter
**gardin·tæppe·
markise·
bussen**

727033

Gratis opmåling og tilbud
overalt på Sjælland

BelleVue
Gardiner
Gulvtæpper

v Ole B. Jensen

Ramsherred 23 · 4700 Næstved · Telf. 72 70 33

**Alt flise- og
murerarbejde udføres**

Steen Møiniche
MURERMESTER

Daddelvej 24, 4700 Næstved

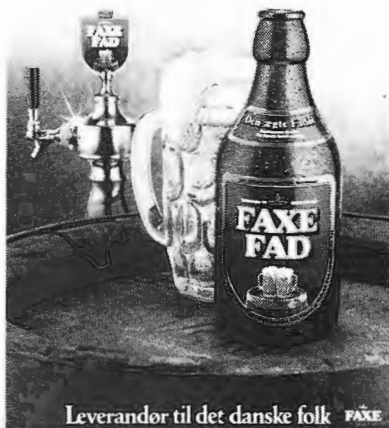
Tlf. 03 - 19 30

Bil-tlf. 049 309 30

samlere
samler i
LINDNER

Ægte Fadøl er lidt mere...

Leverandør til det danske folk **FAXE**